

Vinařský věstník


6

2021

Obsah:

Z domova	2
Falšované potraviny – víno (červen 2021)	10
Ze zahraničí	11

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval  SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.



Z domova

Příjem žádostí dotačního titulu "Investice" v rámci SOT s vínem pro období 2021/2022

V Praze dne 1. června 2021 – Od 1. června 2021, je spuštěn příjem žádostí dotačního titulu "Investice" (v rámci SOT s vínem) pro období 2021/2022.

Příjem žádostí pro toto období bude ukončen dne 31. 8. 2021.

Blíží informace jsou k dispozici na odkazu <https://www.szif.cz/cs/investice> (www.szif.cz → SZIF poskytuje → Společná organizace trhu → Rostlinná výroba → Víno/Vinice → Investice).

Vypracovalo: Oddělení metodiky vybraných opatření PRV a SOT s vínem

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Příjem Jednotné žádosti 2021 skončil, o dotaci požádalo 30 260 žadatelů

Praha, 15. června 2021 – Příjem Jednotné žádosti 2021 skončil v pátek 11. června. Žádost o dotaci podalo celkem 30 260 žadatelů. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) jim vyplatí téměř 32 miliard korun. Univerzální formulář Jednotná žádost umožňuje českým zemědělcům získat dotaci na jejich hospodaření. Příjem letos odstartoval 8. dubna, řádný termín skončil 17. května. Žadatel měl ale ještě po tomto termínu šanci na pozdní podání, a to až do 11. června. Ovšem už se sankcí ve výši 1 % z celkové dotace za každý pracovní den. Žádosti o zařazení do Agroenvironmentálně-klimatických opatření a Ekologického zemědělství už po 17. květnu nebylo možné podat.

Zájem zemědělců o dotace byl opět velký. V řádném termínu podalo žádost 29 933 žadatelů, po termínu ještě dalších 327. Letos podávali v drtivé většině přes Portál farmáře. Předpokládaný harmonogram vydávání rozhodnutí jednotlivých podpor Jednotné žádosti 2021 najdete na webových stránkách www.szif.cz.

Sazby jednotlivých dotačních titulů spadajících do Jednotné žádosti se zveřejní do konce října 2021.

LENKA REZKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ SZIF

Ministr Toman požádal eurokomisaře pro zemědělství Janusze Wojciechowského o pomoc s kompenzacemi pro zemědělce z obcí zasažených tornádem

29. 6. 2021 – Tisková zpráva – Aktuální situaci v postižených obcích na Moravě a v obci Stebno na Lounsku řešil v Lucemburku se svými evropskými protějšky a eurokomisařem pro zemědělství Januszem Wojciechowským ministr zemědělství Miroslav Toman. Požádal o pomoc pro naše zemědělce při řešení škod způsobených tornádem.

„Situace na jižní Moravě je složitá. Někteří zemědělci a chovatelé se ocitli v nebyvale kritické situaci. Tornádo způsobilo obrovské škody na trvalých kulturách, jako jsou vinice, chmelnice nebo sady, i polních plodinách, sklenících a budovách živočišné výroby. Jsou také hlášeny četné úhyny hospodářských zvířat. Na zasedání Rady jsem informoval ostatní ministry zemědělství o dopadech katastrofy a požádal jsem o pomoc při řešení následků. Finanční pomoc musí dostat zemědělci co nejdříve,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

První odhady škod u zemědělců se pohybují ve stovkách milionů korun. Konečný rozsah však bude známý až za několik týdnů. Ministr Toman své evropské kolegy požádal o prověření všech možností, jak by Evropská komise mohla pomoci postiženým zemědělcům, a to například i formou mimořádné podpory.

Po setkání s eurokomisařem pro zemědělství Januszem Wojciechowským se ministr Toman domluvil na využití Rámcového programu pro řešení rizik a krizí v zemědělství, který umožňuje

poskytnout zemědělcům podporu při mimořádných událostech.

Ministerstvu zemědělství již včera vláda schválila národní dotační program opatření na pomoc zemědělcům, lesníkům a potravinářům s finanční podporou až 1,5 miliardy korun podle výše skutečných škod.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministr Toman: Lidem z obcí zasažených tornádem pomůžeme s odstraňováním škod, na opravu domů poskytneme dřevo, opravíme i vodovody a kanalizace

25.6.2021 – Tisková zpráva – Sto milionů korun z rozpočtu na pozemkové úpravy uvolnil Státní pozemkový úřad (SPŮ) na rychlou pomoc lidem a obcím poničeným včerejší bouří s tornádem na jižní Moravě. Lidem pomohou také Lesy České republiky (LČR), které každému majiteli zničeného domu poskytnou 50 kubíků kulatiny nebo finanční dar 100 tisíc korun. Každé postižené domácnosti poskytnou i 20 kubíků palivového dříví. Rychle pomoci je připravené také Povodí Moravy, které nasadí těžkou techniku na odstraňování škod. Ministerstvo zemědělství (MZe) finančně podpoří obnovu poničených vodovodů, kanalizací a souvisejících objektů.

„Od včerejšího večera intenzivně řešíme možnosti pomoci lidem v zasažených oblastech. Primární je nyní co nejrychleji odstranit škody a zajistit obyvatelům zásobování pitnou vodou, lze využít cisteren či mobilních úpraven vody z pohotovostních zásob Ministerstva zemědělství. Povodí Moravy je připravené na místo vyslat těžkou techniku na odstraňování následků živelní pohromy,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Žádosti o dřevo nebo finanční dar je možné zasílat na e-mail: andrej.toth@ ▶

lesycr.cz, případně lze žádat telefonicky na čísle +420 724 523 285. O nabídce pomoci budou LČR informovat během příštího týdne také starosty dotčených obcí. Veškeré informace k žádostem podnik zveřejní na www.lesycr.cz.

MZE je připraveno finančně podpořit obnovu poničených vodovodů, kanalizací a souvisejících objektů. Využije k tomu zejména program 129 410 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací III“.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (KRÁČENO)**

Zemědělci: Instituce EU selhaly, nejsou schopné dohodnout novou podobu zemědělství

Zemědělským organizacím se nelíbí, že se evropské instituce neshodly na svém květnovém zasedání mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou EU na znění pravidel nové zemědělské politiky. Přitom by měla Česká republika do konce léta předložit Evropské komisi na konzultace národní strategický plán, podle kterého se bude české zemědělství následujících pět let řídit, řekl dnes na tiskové konferenci předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha. Nespokojenost vyjádřila také Agrární komora ČR a její slovenská obdoba. Další jednání by mohlo být podle Pýchových informací ještě v červnu před nástupem slovinského předsednictví.

O reformě evropského zemědělství se hovoří již roky, Evropská unie nezvládla začít nové období od roku 2021, jak bylo původně plánováno. Nakonec se prosadil dvouletý odklad, který se ale už nyní podle zemědělských organizací skoro nedaří termínově dodržet. „Jsme velmi znepokojeni, zklamáni a naštvaní tím, že přestože nám bylo dlouhodobě slibováno, že ten trialog (jednání evropských orgánů), který byl naplánován na konec minulého týdne, rozhodne, jak bude vypadat budoucí zemědělská politika, tak k dohodě nedošlo. Je to velké rozčarování – už jsme opravdu za časovým prahem, kdy jsme měli ten budoucí vzhled evropské zemědělské politiky znát,“ řekl Pýcha.

V tom ho podpořil také prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. „O pravidlech příští zemědělské politiky se diskutuje více než čtyři roky. Zemědělci se oprávněně ptají, odkdy se začne hrát

podle nových pravidel. Evropská komise a Evropský parlament přicházejí s nespokojivými požadavky a přitom samy nenesou odpovědnost za implementaci přísných pravidel, která budou znamenat navýšení byrokratické zátěže, snížení produkce a zdražení potravin pro obyvatele,“ uvedl.

Za příklad pak dává plánovanou povinnost nechat až deset procent obdělávané půdy úhorem. „Pokud mají evropští zemědělci až deset procent obdělávané výměry vyjmout z produkce, omezovat použití přípravků na ochranu rostlin stejně jako umělých hnojiv, zatímco se sem bude dále dovážet ze zemí, kde podobná omezení neexistují, nečeká je v příštích letech lehká úloha,“ doplnil.

Zemědělci pak nejsou podle místopředsedy Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků Jiřího Milka bez znalosti dlouhodobých plánů schopni investovat. „Naše práce často spočívá v dlouhodobém plánování, nový kravin nebo ovocný sad je investicí v rámci desítek milionů korun a návratnost se počítá i na desítky let,“ doplnil.

Na tiskové konferenci pak podpořil své české kolegy také předseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho, podle kterého je na Slovensku situace obdobná.

Pýcha dodal, že to skoro vypadá, jako by se Evropská komise snažila nebyť pouze v mediátorské funkci, ale že se někteří členové komise snaží, aby se mezi Evropským parlamentem a Radou EU dohoda neuzavřela. Uzavřel, že doufá, že tomu tak není.

AK ČR, AUTOR ČTK, 2. 6. 2021

Komory a podnikatelské svazy ostře protestují proti návrhu ČSSD snižovat počty agenturních pracovníků v provozech

Tisková zpráva 22. 6. 2021 – Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR, Potravinářská komora ČR a Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR odmítají vládní návrh z dílny Ministerstva práce a sociálních věcí ČR o omezení počtu agenturních pracovníků ve vybraných provozech. Návrh ministryně Jany Maláčové (ČSSD) ukazuje na nepochopení trhu práce v České republice a neodráží reálnou situaci. Skutečným problémem zaměstnavatelů, kterým je dlouhodobý nedostatek pracovníků na některých pozicích, se tvůrci návrhu nezabývají. Ko-

mory se shodly na společném postupu proti návrhu novely zákona o zaměstnanosti, podle které by agenturní zaměstnanci mohli ve firmě tvořit nejvýše 10 % pracovníků. „Zajištění pracovníků pro potravinářský průmysl prostřednictvím agentur práce je v současné době při nedostatku domácích pracovních sil nezbytné. Odpovědi na otázky, z jakého důvodu je třeba jejich počet omezit a proč zrovna na 10 %, jsme se nedozvěděli,“ říká prezidentka Potravinářské komory České republiky Dana Večeřová.

Využívání služeb agentur práce potravinářskými podniky je v současné době velmi rozšířená praxe. Agentury práce zajišťují pro potravinářské podniky především pracovníky z Ukrajiny (Moldavska) na krátkodobá, tzv. Schengenská víza, která jsou vydávána na dobu 90 dnů. V případě zavedení kvót na tyto pracovníky by došlo k totálnímu kolapsu výroby v mnoha odvětvích. Není pravdou, že agenturní zaměstnanci pracují za minimální mzdu, ve špatných pracovních podmínkách a zabírají pracovní místa občanům z ČR. Dle vyjádření zástupců potravinářského sektoru se agenturní pracovníci mnohdy stávají kmenovými zaměstnanci a všichni pracovníci mají rovné podmínky. Např. výrobce masných výrobků uvádí, že zaměstnávají zhruba 50 % zahraničních agenturních pracovníků z celkového počtu 680 zaměstnanců. Zhruba 10 % zaměstnanců přešlo v tomto roce mezi kmenové zaměstnance. Jedná se o pracovníky, kteří se rozhodnou žít trvale v České republice a mají zájem o dlouhodobou spolupráci, ve většině případů se jedná o pracovníky, kteří již dosáhli na vedoucí pozice.

„Odmítáme plán některých členů vlády na omezení agenturního zaměstnávání. Současně se musíme ohradit proti tvrzení, že by se tyto pracovníci potýkali s horšími pracovními podmínkami než ostatní. Po realizaci podobného plánu by došlo k situaci, že by chyběli lidé, kteří by se starali o zvířata a zajišťovali jejich pohodu a potřeby na každodenní bázi, a také pracovníci na sklizeň, která je u některých komodit omezená na dny či týdny, a došlo by tak k obrovským ztrátám kvůli nesklizeným plodinám, a tím i k dalšímu snížení soběstačnosti Česka u některých potravin. Na českém pracovním trhu se dlouhodobě nedaří sehnat dostatečné množství pracovníků jak do živočišné, tak i do rostlinné výroby, a to často i na odborné pozice,“ říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. ▶

Sdružení drůbežářských podniků upozorňuje, že stejným způsobem jsou zaměstnávání cizinci i v ostatních státech EU. Agentury jsou flexibilní a pomáhají rychle s obsazováním pracovních míst, na které není možné sehnat zaměstnance. Uvedeným opatřením by došlo k výrazné komplikaci na pracovním trhu, výrobní podniky by byly nuceny omezit výrobu a ve svém důsledku by na to doplatil český spotřebitel. Český svaz zpracovatelů masa důrazně nesouhlasí, toto omezení by výrazně poškodilo a omezilo výrobu a zásobování masnými výrobky.

„Stanovením kvót na zaměstnávání agenturních pracovníků by mohlo dojít ke kolapsu ve výrobních a nevykrytí objednávek, což by způsobilo nedostatek potravin na pultech a případně by se tím otevřela cesta k dalším levným a méně kvalitním dovozům ze zahraničí,“ dodává Dana Večeřová.

„Globální ekonomika se po pandemii velmi rychle zotavuje. Největší brzdou dalšího růstu je nedostatek zdrojů, zejména těch personálních. Právě snížená mobilita lidí, včetně té mezinárodní, nás drtí prakticky od prvopočátku vzniku pandemie. Teď máme skvělou šanci nastoupit cestu rychlého růstu a návratu do období ekonomické prosperity. Pokud chceme, aby firmy prosperovaly, zaměstnávaly lidi, platily daně, potřebujeme jim k tomu vytvořit podmínky a umožnit přístup ke zdrojům. Jinak jsou to vše jen prázdná gesta. Návrh paní ministryně mi připomíná nebezpečný experiment, jak dlouho přežije dusící se pacient v případě, že mu kyslík přiškrtneme ještě více. Opravdu bych moc přivítal, kdyby každý člen vlády jednal v souladu s reálným zájmem českých občanů, a ne na základě toho, co může znít dobře v předvolebním období. Prosím všechny členy vlády, aby se začali chovat státnicky a nedívali se na termíny voleb, ale na zájem lidí,“ řekl viceprezident Hospodářské komory ČR a prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza.

**HELENA KAVANOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ,
POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČR,
KAVANOVA@FOODNET.CZ**

Zemědělci vyzývají k zákazu nespravedlivých obchodních praktik

Tisková zpráva 31. 5. 2021 – Dostat české potraviny na pulty velkých obchodů, jejichž majitelé ovládají většinu tu-

zemského maloobchodního trhu, je pro výrobce stále obtížnější. Situaci komplikují nespravedlivé obchodní praktiky, s nimiž se podle průzkumu Agrární komory ČR setkala většina respondentů z řad členské základny této profesní organizace. Nejčastěji popisovali odběr zboží za podnákladové ceny, příspěvek na propagaci nebo nutnost podílet se na slevové akci obchodu.

Agrární komora ČR vyzývá, aby nespravedlivé obchodní praktiky zakázala novela zákona o významné tržní síle. Vyslovila se pro to většina respondentů ve zmíněném průzkumu provedeném v druhé polovině května, do kterého se zapojilo téměř dvě stě podniků. „Objektivní důvody pro takový zákon existují. Neudržitelné podmínky pro odbyt produkce českých zemědělců, které v tuzemsku určují velké obchodní řetězce, považujeme za hlavní problém českého zemědělství,“ říká Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR.

Agrární komora ČR, která sdružuje většinu malých, středních i velkých zemědělských podniků v Česku různého výrobního zaměření, si slibuje zlepšení situace od evropské směrnice o nekalých obchodních praktikách. Česko by ji mělo podle unijního práva převést co nejdříve do národní legislativy, respektive do zmiňované novely zákona o významné tržní síle. Zákonodárci na to měli čas do začátku května letošního roku a termín nebyl splněn. Podle posledních informací by novelu zákona o významné tržní síle měla teprve v příštích týdnech řešit vláda.

Směrnice, z níž by měla novela zákona vycházet, stanovuje například povinnost kupujících zaplatit dodavatelům za zboží podléhající rychlé zkáze nejpozději do třiceti dnů po dodání. Dále posiluje práva dodavatelů při zrušení objednávky na poslední chvíli ze strany kupujícího nebo při příležitosti jiných neočekávaných změn smluvních podmínek. Současně za nekalou obchodní praktiku směrnice označuje také situaci, kdy kupující nutí dodavatele podílet se na nákladech za slevové akce. Směrnice umožňuje členským státům Evropské unie určitou míru flexibility, a dovoluje tak rozšířit minimální seznam nespravedlivých obchodních praktik podle situace v Česku.

K dalším praktikám, které podle provedeného průzkumu považují členové Agrární komory ČR za nespravedlivé, patří odběr zboží za podnákladové ceny ve vazbě na zneužití výsadního tržní-

ho postavení, příspěvek na propagaci, nutnost odebrat si zboží zpět, když jej obchod neprodal, nebo nedodržení lhůty pro fakturaci. „Typickým příkladem letošního roku byly brambory, které zemědělci baličkám prodávali za výrazně podnákladové ceny. Farmářská cena činila za první čtyři měsíce letošního roku podle dat Českého statistického úřadu průměrně 3,85 koruny za kilogram, zatímco v obchodech stály konzumní brambory ve stejném období 12,93 koruny za kilogram. To znamená, že cena základní suroviny od zemědělce se na konečné ceně pro zákazníka podílela pouze necelou třetinou. Proto se také zemědělci na jaře rozhodli alespoň částečně produkci prodat na přímo ze dvora za ceny, které jsou výrazně pod cenami běžného obchodu,“ uvádí jako příklad Doležal.

Třetina členů Agrární komory ČR sdělila, že jsou vůči ní uplatňovány nespravedlivé praktiky pravidelně. K nápravě situace pak došlo pouze podle zhruba deseti procent respondentů. Většina dotazovaných současně uvedla, že by takzvaná významná tržní síla měla být v zákoně posuzována nejen na straně obchodníků, ale také na straně jejich dodavatelů.

Pořadí nejčastěji jmenovaných praktik

1. odběr zboží za podnákladové ceny ve vazbě na zneužití výsadního tržního postavení
2. nutnost podílet se peněžně na slevové akci obchodu
3. příspěvek na propagaci
4. nutnost odebrat si zpět zboží, které obchod neprodal
5. nedodržení lhůty pro fakturaci

Údaje o průzkumu

Průzkum probíhal od 17. do 23. května 2021 a zapojilo se do něj 191 členů Agrární komory ČR. Jednalo se většinou o prvovýrobce základní suroviny, kteří produkují obiloviny, maso, mléko, olejninu nebo ovoce. Respondenty lze téměř rovnoměrně rozdělit na střední podniky, malé podniky, mikro podniky a OSVČ, dvě procenta dotazovaných patřila k velkým podnikům.

AK ČR

Zemědělci: Potřebujeme férové podmínky pro odbyt českých potravin

Tisková zpráva 21. 6. 2021 – Čeští zemědělci se dlouhodobě potýkají s nespravedlivými praktikami velkých ob- ▶

chodů, a je tak stále obtížnější dostat tuzemskou produkci do regálů. Agrární komora České republiky proto vyzvala společně se Zemědělským svazem České republiky a Iniciativou zemědělských a potravinářských podniků majitele největších obchodních řetězců působících na českém trhu k jednání o dodavatelско-odběratelských vztazích.

Agrární komora ČR, Zemědělský svaz ČR a Iniciativa zemědělských a potravinářských podniků se 5. května 2021 obrátily ve společném neveřejném dopise na Schwarz Gruppe v Německu, Tesco ve Velké Británii, REWE Group v Německu a Ahold Delhaize v Nizozemsku, kteří ovládají většinu tuzemského maloobchodního trhu. Jmenované organizace, zastupující většinu zemědělských podniků v Česku různých velikostí a různého výrobního zaměření, vyzvaly k dohodě na vzájemně výhodných podmínkách, které umožní udržení dlouhodobých vztahů. Po měsíci a půl, během kterých zmíněné zahraniční společnosti na dopis nereagovaly, byl nyní odeslán druhý dopis se stejnou výzvou k jednání, s jehož obsahem bude seznámena veřejnost.

„V Česku se nedaří zajistit dlouhodobou rentabilitu chovu hospodářských zvířat a pěstování tzv. citlivých komodit, tedy například ovoce, zeleniny, brambor, ale i cukrové řepy, zkrátka všech komodit, jejichž odbyt má být jen minimální návaznost na obchodní řetězce. To má samozřejmě dopad i na pestrost krajiny. Zatímco výkupní ceny přímo od zemědělců zůstávají trvale nízké, ceny pro spotřebitele rostou. Rostou také ceny vstupů (cena práce, energií, obaly atd.) na straně prvovýroby a zpracování, zatímco obchod bohatne. Situace je pro řadu zemědělců vážná, a i vzhledem k požadavkům Evropské zelené dohody je třeba najít skutečně udržitelné řešení, ať už je to restart dotačního systému nebo přísnější regulace obchodních řetězců,“ říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. K tomuto tématu proběhla debata také na nedávném 30. sněmu Agrární komory ČR, který uložil vedení této profesní organizace situaci řešit s cílem zajistit českým zemědělcům srovnatelné podmínky, jako mají zemědělci v ostatních členských státech EU.

Čeští zemědělci si slibovali zlepšení situace od evropské směrnice o nekalých obchodních praktikách, která například zakazuje povinnost dodavatelů potravin peněžně se podílet na slevové akci odběratele nebo posiluje práva dodavatelů při změnách smluvních podmínek

na poslední chvíli. Česko mělo převést tuto směrnici do novely zákona o nekalých obchodních praktikách do začátku května a termín nebyl dodržen.

Směrnice současně umožňuje členským státům Evropské unie určitou míru flexibility, a dovoluje tak rozšířit minimální seznam nespravedlivých obchodních praktik podle situace v Česku. „Vztahy by mohla napravit například novela zákona o významné tržní síle, která by mimo jiné stanovila, že není možné prodávat za neférové ceny a podpořila i jinak ty, kteří tahají za kratší konec provazu a jsou v tuto chvíli téměř rukojmí svých obchodních partnerů. Je mi smutno, když vidím, jak se toho u nás produkuje stále méně, a to i přestože na mezinárodním poli s našimi potravinami slavíme fenomenální úspěchy. Přál bych si, abych českých hodnotných potravin s malou uhlíkovou stopou bylo na pultech více,“ uvádí viceprezident Agrární komory ČR Jiří Milek, který je i místopředsedou Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků. „Nejsme to jen my, zemědělci, kdo poukazuje na nerovné vztahy mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli. Makro dostalo za jednostranně nevýhodné smlouvy před týdnem pokutu od ÚOHS 83 milionů korun,“ poznamenává Milek.

Sněm Agrární komory ČR se dále věnoval pravidlům Společné zemědělské politiky EU na další programové období od roku 2023. Diskutuje se o nich přes čtyři roky a evropské instituce stále nedospěly k dohodě. „Dostáváme se do časového presu, a to nejen z hlediska přípravy samotných zemědělců, ale i z hlediska přípravy národních strategických plánů. I zde potřebujeme mít nějaký čas na diskusi v rámci České republiky. Tyto strategické plány musíme předložit Evropské komisi, a to sice do konce roku, ale předtím musí proběhnout neformální diskuse o tom, jak by měly strategické plány vypadat. Musí se to schvalovat i v rámci politických jednání u nás, přitom v říjnu jsou volby. Je zapotřebí připravit dotační systém, s ním se také musí zemědělci včas seznámit. Ti k tomu také musí přizpůsobit svoje hospodaření. To není možné udělat ze dne na den. Pro zástupce zemědělské veřejnosti je takovýto přístup vrcholných orgánů EU neakceptovatelný,“ vysvětluje další viceprezident Agrární komory ČR a předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha.

Čeští zemědělci současně budou čelit výzvám Zelené dohody pro Evropu, po-

dle které má dojít k plošnému omezení přípravků na ochranu rostlin o 50 procent a minerálních hnojiv o 20 procent. Oba tyto cíle mají být splněny už za devět let, ale chybí konkrétní plán, jak toho mají zemědělci dosáhnout, a také dopadová studie takzvaného Green Dealu. „Tuzemští zemědělci jsou dobrými hospodáři, o čemž svědčí řada faktů. Deset let u nás klesá spotřeba účinných látek přípravků na ochranu rostlin, v rámci EU 27 máme čtvrté nejvyšší zastoupení ekologicky obhospodařovaných ploch a naše potraviny jsou podle indexu globální potravinové bezpečnosti páté nejlepší na světě. Tato fakta ukazují, že bychom měli být na naše zemědělce a potravináře hrdí a podporovat je tím, že budeme nakupovat především naše kvalitní potraviny,“ podotýká viceprezident Agrární komory ČR Martin Ludvík, který je i předsedou Ovocnářské unie ČR.

**AGRÁRNÍ KOMORA ČR, TISKOVÁ MLUVČÍ
BARBORA PÁNKOVÁ**

Agrární komora pohrozila

21. 6. 2021 – Česká televize – Události v regionech (Praha) – Pokud se nezlepší přístup obchodních řetězců k domácím farmářům a české produkci, nelze vyloučit blokády, demonstrace a stávkovou pohotovost, napsala dnes v dopise obchodním řetězcům Agrární komora ČR. K tématu vystoupil na tiskové konferenci prezident Agrární komory ČR Ing. Jan Doležal.

AK ČR

Ze zprávy „Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v České republice 2020“

Užívání tabáku a pití alkoholu je ve většině vyspělých států pokládáno za jednu z nejzávažnějších, avšak preventabilních příčin úmrtí a chronických neinfekčních onemocnění. Jedná se o celou řadu onemocnění, zejména kardiovaskulárních, nádorových a respiračních, jejichž léčba představuje významnou ekonomickou zátěž pro systém zdravotní péče.

Pití alkoholu je i přes rozsáhlé zdravotní a sociální důsledky stále běžnou součástí života většiny populace. Nadměrná konzumace zvyšuje riziko one- ▶

mocnění jako je cirhóza jater, srdečně cévní nemoci a podílí se na vzniku některých druhů nádorových onemocnění. Pití alkoholu je navíc často spojeno se zvýšeným rizikem úrazů, dopravních nehod nebo násilných trestných činů.

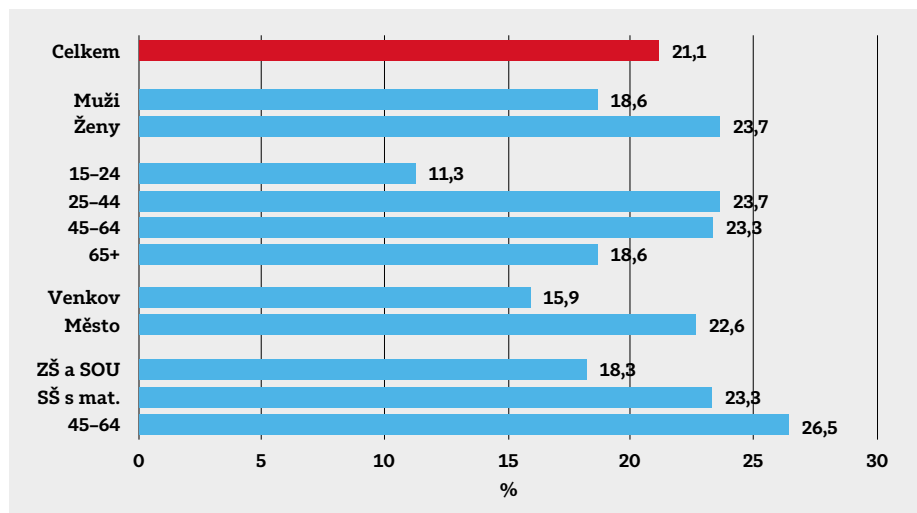
Podle informací uvedených v Národní strategii prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 (Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019) je užívání tabáku a alkoholu jednou z hlavních příčin nemocnosti a úmrtnos-

ti v ČR. Téměř 20 % celkové úmrtnosti jde na vrub kouření; cca 6 % na vrub užívání alkoholu. Největší zdravotní zátěž v souvislosti s tabákem a alkoholem se projevuje u osob ve středním a starším věku. Společenské náklady užívání legálních návykových látek (tabáku a alkoholu) a nelegálních drog podle studie z roku 2007 činily 56,2 mld. Kč (1,6 % HDP), z toho na tabák 33,1 mld. Kč (59,0 %), na alkohol 16,4 mld. Kč (29,1 %) a na nelegální drogy 6,7 mld. Kč (11,9 %). Jiná studie vyčíslila náklady na alkohol v ČR v roce 2010 ve výši 19,6 mld. Kč a aktuální odhad za rok 2016 činí přes 56 mld. Kč.

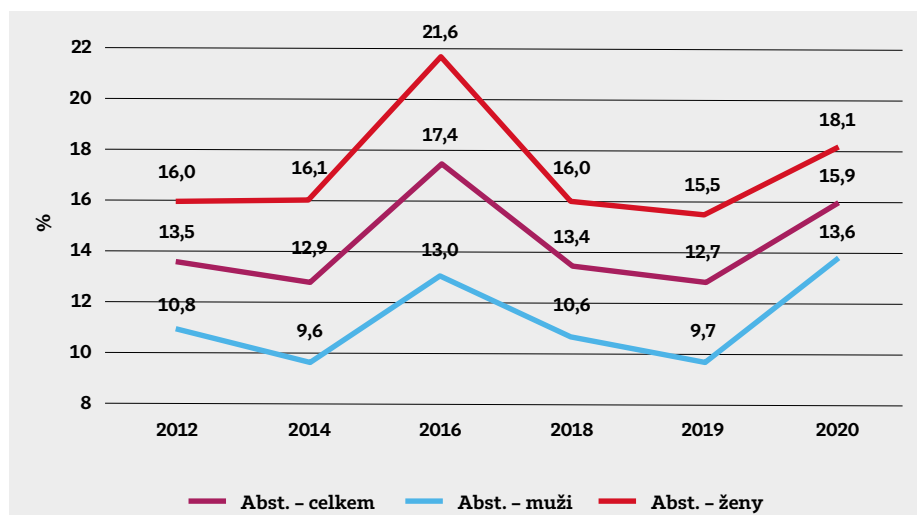
Časté pití, tj. pití denně případně obden, udávalo v roce 2020 19,8 % dotázaných. Jde o hodnotu vyšší o 2,4 procentního bodu ve srovnání s rokem 2019 (17,4 %). U mužů je výskyt častého pití (v roce 2020) 28,9 %, u žen 11,1 %. Více než polovina mužů (51,0 %) uvedla pití alkoholických nápojů alespoň jednou týdně, u žen to bylo 28,0 % respondentek. Frekvence pití alkoholu se od předchozích let lišila zejména v nárůstu výskytu velmi časté konzumace alkoholu (denně nebo téměř denně), a to jak u mužů, tak u žen.

Celoživotních abstinentů bylo 3,6 % a abstinentů v posledním roce 12,2 %. Prevalence celoživotních abstinentů se prakticky nelišila podle pohlaví (rozdíl 0,2 procentního bodu), avšak mezi ženami bylo abstinujících v posledních dvanácti měsících podstatně více než mezi muži (14,5 % proti 9,8 %). Je zřejmé, že zdaleka nejrozšířenějším nápojem je pivo, které týdně konzumuje více než třetina vzorku a více než polovina mužů. U žen je naopak nejvíce preferovaným nápojem víno, které týdně nebo častěji pije téměř čtvrtina dotázaných (23,7 %). Oproti předchozím dvěma rokům byla míra abstinujících v roce 2020 výrazně vyšší, a to u obou pohlaví.

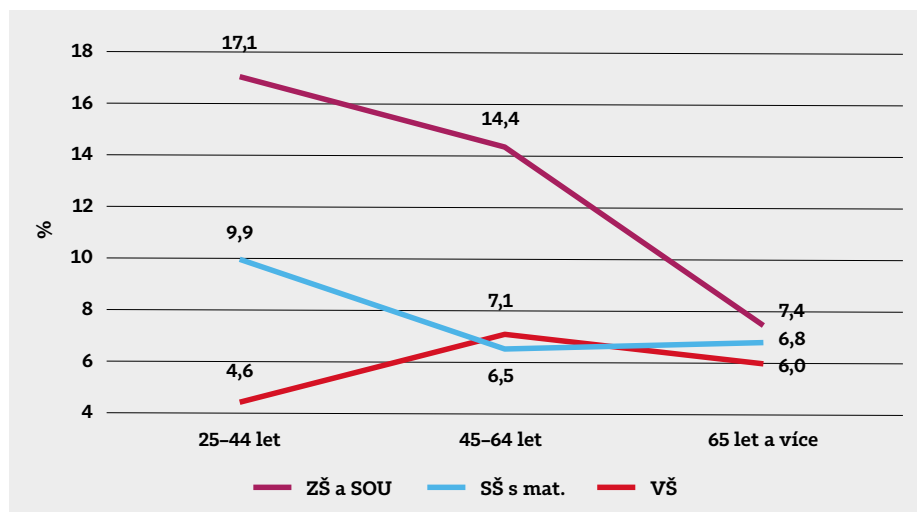
Nezahrneme-li abstinenty, pak je celková spotřeba na hlavu 9,5 litrů alkoholu (8,8 litrů v roce 2019, 8,6 v roce 2018). Muži mají ve srovnání s ženami více než dvojnásobnou spotřebu alkoholu (13,1 litrů oproti 5,9 litrům). Nejvyšší průměrnou spotřebu alkoholu vykazují věkové skupiny 25 až 44 let a 45 až 64 let (9,6, resp. 10,4 litrů alkoholu). Nižší spotřebu mají dospělí starší 65 let (8,6 litrů). Kategorie vzdělání se uplatňuje poměrně zřetelně. Spotřeba alkoholu má se vzděláním nepřímý vztah. Skupina s vysokoškolským vzděláním a vzděláním dokon-



Pití vína týdně a častěji



Vývoj abstinence



Výskyt škodlivého pití

čeným maturitou udává nižší spotřebu než skupina se základním vzděláním nebo vyučením.

Ve smyslu podle kategorií je v našem souboru nejběžnější umírněný konzum alkoholu (67,2 %). Kritéria pro rizikové pití splňuje 8,1 % dotázaných a 8,8 % splňuje kritéria škodlivého pití. Muži se od žen neliší ve výskytu umírněného pití, ale u mužů je výskyt škodlivého pití statisticky významně častější ($p < 0,001$) než u žen (11,7 % proti 6,0 %).

Pití nadměrných dávek alkoholu při jedné konzumní příležitosti je ukazatelem, který je podle literatury považován za silný prediktor problémů s alkoholem. Časté pití nadměrných dávek alkoholu (týdně a častěji) lze považovat za zvlášť rizikové z hlediska řady možných problémů (např. úrazy, dopravní nehody, násilné chování apod.).

Časté pití nadměrných dávek (tj. alespoň týdně) udává 12,8 % vzorku (v roce 2019 to bylo 15,9 %, v roce 2018 13,7 %), muži výrazně častěji než ženy (19,0 % proti 6,9 %). Výskyt častého pití nadměrných dávek je v tomto výzkumu nejvyšší u osob mladšího středního věku (25 až 44 let) – 14,4 % dotázaných, nejnížší pak u osob starších 65 let.

Mezi abstinenty je výrazně nižší prevalence kuřáctví, než je populační průměr. Ve skupině se škodlivou spotřebou alkoholu bylo kuřáků 45,5 %, ve srovnání s umírněnými konzumenty je míra kuřáctví mezi muži téměř dvojnásobná, mezi ženami téměř trojnásobná. Pokud jde o věk, je spojitost rizikového a škodlivého pití s kouřením silná v širokém pásmu dospělosti od 25 do 64 let věku. Souběh kouření s nadměrným příjmem alkoholu představuje zvýšená zdravotní rizika. Zdravotníci by měli na tato rizika upozorňovat i přesto, že by se mohlo zdát, že jsou tato rizika v povědomí široké veřejnosti dobře známa. Opakované připomínání zdravotních rizik zvyšuje motivaci ke změně chování.

V reprezentativním vzorku dospělé populace (věk 15+) uvedlo časté pravidelné pití alkoholu (tj. denně nebo obden) 19,8 % dotázaných. Proti předchozímu roku jde o nárůst o 2,4 procentního bodu. Trvalou (celoživotní) abstinencí uvedlo 3,6 % dotázaných (v roce 2019 to bylo 2,4 %). Abstinenci v posledním roce uvedlo 12,2 % dotázaných osob. Za dlouhodobé abstinenty lze považovat šestinu našeho vzorku (15,8 %). Od roku 2012 je to nejvyšší výskyt abstinujících v populaci.

Pivo je nejrozšířenějším druhem alkoholických nápojů, je výrazně preferováno muži (57,0 % z nich pije pivo týdně nebo častěji). Víno je preferovaným nápojem žen, pravidelně týdně a častěji je konzumuje 23,7 % dotázaných žen. Destiláty pilo týdně a častěji 17,1 % mužů a 9,0 % žen.

Do kategorie „škodlivá spotřeba alkoholu“ spadá 8,8 % dotázaných, 11,7 % mužů a 6,0 % žen. Za škodlivou spotřebu alkoholu je považován průměrný denní příjem 60 a více gramů etanolu pro muže a 40 a více gramů etanolu u žen.

K omezování škod působených tabákem a alkoholem by měla Česká republika využít doporučení a postupů, které formulovala Světová zdravotnická organizace v řadě strategických dokumentů. V těchto dokumentech jsou zemím doporučovány strategie, jejichž účinnost byla vědecky ověřena.

Jedná se především o implementaci následujících opatření:

- Regulace marketingu tabákových výrobků a alkoholických nápojů, zejména ve vztahu k mládeži
- Regulace a omezování dostupnosti tabákových výrobků a alkoholických nápojů
- Prosazování účinných opatření k vyloučení alkoholu z řízení vozidel
- Snižování poptávky prostřednictvím daňových a cenových mechanismů
- Získávání pozornosti a podpory pro cíle národní alkoholové politiky a politiky omezování spotřeby tabáku
- Poskytování dostupné a účinné léčby pro lidi se závislostí na tabáku a alkoholu
- Zavádění programů screeningu a krátké intervence pro rizikové a škodlivé užívání tabáku a alkoholu do praxe (zejména primární zdravotní péče).

Některá z těchto doporučení byla v České republice již uskutečňována, a to zejména v rámci naplňování akčních plánů pro oblast kontroly tabáku na období 2015–2018 a akčního plánu k omezení škod působených alkoholem na období 2015–2018. Oba uvedené akční plány vycházely ze strategického cíle 1 – Zlepšit zdraví obyvatel a snížit nerovnost v oblasti zdraví, dokumentu Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí.

V květnu 2019 schválila vláda ČR Národní strategii prevence a snižování škod spojených se závislostním chová-

ním 2019–2027. Implementace strategie je zajištěna akčním plánem, který bude zpracován vždy na tříletá období 2019–2021, 2022–2024 a 2025–2027.

Celá zpráva: http://www.szu.cz/uploads/documents/szu/aktual/nauta_2020.pdf

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2021

Alkohol v Česku: lockdown národem pivařů neotřásl

Ani pandemie a zavření hospod nic nezměnily na tom, že Češi jsou národem pivařů. Podle průzkumu Unie výrobců a dovozců lihovin, jehož výsledky má Právo k dispozici, patří pivo mezi nejoblíbenější alkoholické nápoje pro téměř čtyři pětiny lidí. Až 55 procent dotázaných si ovšem aspoň občas rádo dopřeje i skleničku bílého, přes 41 procent nepohrdne pálenkou. Až za destiláty se v preferencích Čechů umístilo červené víno (38,2 % respondentů). „Na jedno“ by se nechalo zlákat až 91 procent mužů, panáka rozhodně neodmítne 55 procent a bílému vínu holduje 48 procent mužské populace. Ženy pivo pijí méně (67 %) a namísto lihovin upřednostňují bílé (62,9 %) a červené víno (39,2 %). Častěji také vyhledávají sekty (24,3 % vs. 12 % u mužů). Obliba červeného se zvyšujícím se věkem stoupá, upozornili autoři průzkumu. Mladým do 35 let chutnají míchané koktejly (26 %). Průzkum dále ukázal, že lihovinou si přitukneme spíše výjimečně, většinou při oslavách. Naopak pivo si většina dospělých dá klidně i několikrát za týden, a to při posezení s kamarády, k jídlu nebo jen tak na chuť. Pětina Čechů pije zlatavý mok často u televize. Chuť na pivo či jeho ochucené varianty roste v létě, v zimě zase roste konzumace červeného vína a destilátů. U piva už delší dobu roste hlavně prodej svrchně kvašených typů IPA a APA. Nikdy si pivo nedá 12 procent žen, avšak pouze dvě procenta mužů. Není příliš překvapující zjištění, že 69 procent Čechů si alkoholický nápoj vybírá podle chuti. Důležitá je také osobní zkušenost, příležitost, značka a cena, přičemž pouze pro čtvrtinu hraje rozhodující roli cena. Naopak vůně, obsah alkoholu ani roční období na výběr nemají zásadnější vliv. Pro většinu lidí (70 %) je cena určující jen občas.

ZDROJ: WWW.NOVINY.CZ, AUTOR: JAKUB SVOBODA, PRÁVO; 31. 5. 2021 (KRÁCENO)

Během pandemie se pil méně alkohol. I v Česku

Stres zvyšuje touhu po alkoholu. V době pandemie stresu přibývalo. Přesto ve většině evropských zemí jeho spotřeba klesla. Až na výjimky. Pozitivní však je, že se u nás v posledních letech postoj společnosti vůči alkoholu mění a přijatelnost pití alkoholických nápojů se mírně snižuje. Proto je potěšující, že u nás stres spojený s pandemií nevedl ke zvýšení spotřeby alkoholu. Mezinárodní dotazníkový výzkum s bezmála 32 tisíci respondenty ukázal, že spotřeba alkoholu během prvních měsíců pandemie skoro ve všech zemích Evropy včetně České republiky v průměru mírně klesla. Na konzumaci měl sice vliv stres spojený s finanční situací respondentů, ale na druhé straně také omezená dostupnost alkoholu. „Mnozí vzali karanténní opatření jako příležitost, šli do sebe a zlepšili svoji životosprávu. U malé skupiny rizikových uživatelů však stres spojený s pandemií zhoršil jejich problémy s alkoholem a někteří z nich už museli vyhledat odbornou pomoc,“ upozorňuje MIROSLAV BARTÁK z Kliniky adiktologie I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice, která se na mezinárodním výzkumu zásadním způsobem podílela.

Užívání alkoholu patří mezi nevhodné, ale nijak neobvyklé techniky zvládání stresu (tzv. copingové strategie). Vědci proto zjišťovali, jak se změnila spotřeba alkoholu pod vlivem stresu na začátku covidové pandemie v dubnu až červnu loňského roku. V mezinárodním internetovém průzkumu se výzkumníci ptali mimo jiné na frekvenci popíjení, výskyt epizod těžkého nárazového pití a celkovou spotřebu alkoholu. Za pokles mohly zavřené bary Průměrná spotřeba alkoholu se ve všech zemích kromě Irska a Spojeného království Velké Británie prokazatelně mírně snížila. Pokles byl dán především menším výskytem nárazového pití velkých dávek alkoholu, ke kterému typicky dochází v hospodách a barech – v době pandemie zavřených. „Alkohol je většinou společenská záležitost a v hospodě často přicházejí po pátém pivu na řadu panáky. Uzavření provozoven zredukovalo příležitosti k takové nárazové konzumaci a v domácím prostředí se pilo výrazně méně,“ míní Miroslav Barták, který je spoluautorem hlavního shrnujícího článku pro prestižní vědecký časopis Addiction.

„Lidé pili doma třeba častěji, ale menší množství, což vedlo v průměru k mírnému poklesu i v případě celkové spotřeby,“ upřesňuje Barták. Zvýšený stres na druhou stranu připustila zhruba polovina respondentů, a především stres finanční měl na konzumaci alkoholu nepříznivý dopad. Nejslabší tendenci omezit pití alkoholu vykazovali například ti, kteří sice patří do vysokopříjmové skupiny obyvatel, ale zároveň pocítovali velký finanční stres. U nízkopříjmových respondentů nehrál samotný finanční stres takovou roli, ale na druhou stranu lidé s nízkými příjmy také obecně omezovali alkohol v menší míře než lidé movitější. Někteří museli vyhledat odbornou pomoc. „Stresové faktory působily na všechny, ale většina z nás kvůli tomu nezačala více pít. Lidé se přizpůsobili, zmobilizovali své síly, někteří šli do sebe a hledali jiné cesty, jak se se situací vypořádat. Mnozí svoji životosprávu dokonce zlepšili. Češi pijí v mezinárodním srovnání alkohol obecně v nadprůměrném množství, nicméně v tomto případě nedošlo k nějakému odklonu od celoevropského chování,“ vyzdvihuje Barták, ale zároveň upozorňuje, že u některých rizikových uživatelů alkoholu se během pandemie jejich problémy ještě zhoršily. „Výzkum nám ukázal, že u malé skupiny konzumentů se spotřeba alkoholu zvýšila. Často to byli ti, kteří už před pandemií pili alkohol problematicky. Právě tyto lidé nás nyní na Klinice adiktologie I. LF UK a VFN zajímají nejvíce, protože k nám ve větším počtu začali přicházet a je třeba jim věnovat intenzivní adiktologickou, psychologickou, nebo dokonce psychiatrickou pomoc.“

ZDROJ: WWW.VITALIA.CZ, AUTOR: REDAKCE, 21. 6. 2021 (KRÁCENO)

Potravinářská komora varuje před povinným systémem Nutri-score

Praha 8. června (ČTK) – Potravinářská komora ČR varuje před povinným zaváděním evropského systému značení potravin pomocí tzv. systému Nutri-score. Ten potraviny označuje na přední straně obalu písmeny A až D a barvami od zelené, přes žlutou až po červenou. Jednoduchost systému je jeho největší slabinou, sdělila dnes ČTK mluvčí komory Helena Kavanová. Algoritmus výpočtu dává body za nutričně rizikové živiny, jako jsou cukry, nasycené mastné kyseliny nebo sůl, ale také protibody za

žádoucí živiny jako jsou bílkoviny, procento ovoce nebo vláknina. Systém podle komory ale nezohledňuje například velikost porcí.

"Nutri-Score je vypočítán pouze ze sedmi parametrů, z nichž je ale většina součástí informace uvedené na obalech již dnes. Systém nezapočítává obsah vitamínů a minerálních látek, vápník v mléčných výrobcích není zohledněn vůbec. Vznikají tak paradoxy, které jsou pro běžného spotřebitele těžko pochopitelné. Do zelené, nejzdravější kategorie tak spadnou hranolky, knedlíky, chipsy, kolové nápoje s umělými sladidly či energetické nápoje a další potraviny. Naopak šunku, sýr, olivový olej a maso z lososa najdeme v červených kategoriích, kterým by se měl spotřebitel spíše vyhýbat,“ vysvětlila mluvčí.

Prezidentka komory Dana Večeřová pak varuje výrobce, aby se v honbě za lepším Nutri-score hodnocením nenahrazovali základní suroviny zpracovávány složkami nebo přídatnými látkami. "Na druhou stranu, pokud bude nutné zavést povinný systém značení nutričních údajů, preferujeme jednotný celoevropský systém, protože různé označování v různých zemích povede jen k dalším zmatkům a bude nesmírně náročné pro všechny výrobce, kteří dodávají své výrobky do více zemí," dodala.

Značení již používají někteří výrobci. Někteří odborníci si od systému slibují, že pomůže lidem vybrat si snadno zdravější potraviny a zároveň vytvoří tlak na výrobce, aby měnili složení potravin. Proti povinnému značení je také ministerstvo zemědělství.

Evropská komise chce do konce roku 2022 vytvořit společný grafický systém hodnocení výživové hodnoty potravin povinný pro všechny členské státy. Nutri-Score převádí nutriční hodnotu do jednoduchého kódu, přičemž písmeno A v zeleném poli představuje zdravější potraviny, naopak E v červeném poli potraviny nejméně prospěšnou. Toto značení připomínající semafor zavedla před třemi lety Francie. Používá se také v Belgii či Španělsku a jeho využití od listopadu doporučilo výrobcům i Německo.

Na neformálním zasedání ministrů zemědělství EU na konci loňského srpna se o zavedení systému Nutri-Score diskutovalo. Itálie společně s Českem a dalšími pěti zeměmi jej odmítla. Řím ho považuje za diskriminační vůči některým tradičním potravinám jako je olivový olej nebo parmská šunka, které by kvůli vysokému obsahu tuku a soli byly v se- ▶

maforovém označení spíše v červených barvách, tedy mezi méně zdravými potravinami.

FOODNET.CZ

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin v České republice nadále klesá

16. 6. 2021 – Tisková zpráva – Ze statistických údajů vyplývá, že spotřeba přípravků na ochranu rostlin v ČR za poslední roky klesá. Ve srovnání se zeměmi EU patří i tuzemský prodej přípravků na ochranu rostlin k nízkým. ÚKZÚZ ve spolupráci s Českým statistickým úřadem shromažďuje a zveřejňuje data o množství účinných látek, obsažených v přípravcích na ochranu rostlin, které byly uvedeny na trh v České republice.

„Ve srovnání s rokem 2019 poklesla vloni celková spotřeba přípravků a pomocných prostředků na ochranu rostlin na zemědělské půdě přibližně o 450 tisíc kilogramů,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Pokles je patrný téměř u všech skupin přípravků na ochranu rostlin, výjimku tvoří moluskocidy a rodenticidy. Zvýšená spotřeba moluskocidů je zapříčiněna deštivějším počasím, kdy za rok 2020 napršelo v ČR 766 milimetrů srážek, což je nejvíce za posledních 10 let.

V roce 2020 pokračovala silná gradace hraboše polního. Tento fakt byl důvodem dalšího nárůstu spotřeby přípravků na ochranu rostlin v kategorii rodenticidů, které se používají k hubení hrabošů. Rodenticidy se však na celkové spotřebě podílely pouze cca 5,4 %.

Průběh počasí také ovlivnil kategorii spotřeby fungicidů a herbicidů. Průběh jara 2020 byl suchý a nepřispíval k rozvoji houbových patogenů obecně všech

plodin, s čímž byla následně spojená i nižší úroveň fungicidní ochrany.

Spotřeba herbicidů zaznamenala také meziroční pokles. Za sníženou spotřebou spíše stála nižší spotřeba herbicidů z praktických důvodů (díky účinné ochraně provedené na podzim 2019, nebyla potřeba ošetřovat na jaře 2020).

Co se týče spotřeby přípravků na bázi insekticidních účinných látek, spotřeba klesla především z důvodu zákazu účinných látek chlorpyrifos a chlorpyrifos-methyl v roce 2020, jedné z nejpoužívanějších skupin v ochraně proti hmyzům škůdcům řepky a proti virovým přenašečům v porostech obilnin.

Za období 2011–2020 došlo ve spotřebě účinných látek k poklesu o cca 32 %.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ (KRÁČENO)

V Česku přibývá flexitariánů. Maso omezují kvůli zdraví, ceně i zvířatům

V Česku výrazně vzrostl počet lidí, kteří se stravují převážně vegetariánsky, avšak maso si čas od času dopřejí. V Česku je takzvaných flexitariánů aktuálně kolem 25 procent. Vyplývá to z výzkumu společnosti FMCG Gurus pro Českou veganskou společnost. „Flexitariánství a reduktariánství je nový trend, u něhož lidé konzumují maso a živočišné produkty jen příležitostně nebo jejich spotřebu cíleně omezují z nejrůznějších důvodů. Často kvůli vlastnímu zdraví, ekologickému aspektu, novým chutím či právům zvířat,“ říká předseda České veganské společnosti Martin Ranninger. Za flexitariány se v průzkumu označilo 21 procent respondentů. Nejčastějšími důvody pro omezení spotřeby masa byly zdravotní důvody (68

procent), obavy o životní prostředí (59 procent) i obavy o dobré životní podmínky zvířat (42 procent). Maso Češi vynechávají i kvůli jeho ceně. Tento důvod uvedlo 22 procent dotazovaných. Rostlinné alternativy masa do svého jídelníčku zařazuje každý pátý Čech. Nejčastěji po nich lidé sahají z důvodu, že jsou zdravější (73 procent), důvěryhodnější (62 procent), lepší pro životní prostředí (69 procent) a lépe se tráví (32 procent). „Můžeme si také všimnout vzrůstající motivace ekologické, tedy toho, že čím dál více lidí vynechává maso a další živočišné produkty ze svého jídelníčku kvůli zdraví naší planety,“ komentuje Ranninger. „Ať už zvolíte rostlinné pondělky, vyzkoušíte veganské obědy nebo rostlinnou stravu o víkendech, vliv na vaši osobní ekologickou stopu bude značný. Už jen výměna jednoho hovězího burgeru za sójový ušetří tolik vody, jako kdybyste se čtyři měsíce nespřchovali,“ doplňuje.

Z příchutí rostlinných alternativ masa u Čechů vede masová (76 procent), houbová (57 procent) a tofu (39 procent). Někteří konzumenti vyhledávají i exotické chutě. 27 procent respondentů preferuje jackfruit (tzv. chlebovník, který je oblíbený především v Asii) a 24 procent chipotle (uzená čili paprička, která se používá především v mexické kuchyni). Spotřebitelé v průzkumu projevili zájem také o rostlinné alternativy mléčných produktů, avšak pro polovinu jejich konzumentů je důležité, aby chutnaly podobně jako tradiční produkty. Masožravci mezi Čechy však stále výrazně převažují. Podle průzkumu zařazuje masné produkty pravidelně do svého jídelníčku 69 procent populace. Maso naopak vůbec nekonzumuje 6 procent respondentů.

ZDROJ: WWW.IDNES.CZ, 31. 5. 2021

Falšované potraviny – víno (červen 2021)

Dornfelder, víno červené suché, moravské zemské víno

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Ve víně byl překročen maximální povolený limit pro obsah konzervantu – kyseliny sorbové.

Obal: KEG sud

Množství výrobku v balení: 50 l

Výrobce: vyrobeno a plněno pro Chládek Petr, Na Stínadlech 445, Písek

Místo kontroly: PETR CHLÁDEK, Písek (Na Stínadlech 445, 397 01 Písek), IČ: 12045489

Země původu: Česko

Sauvignon blanc, 2020, víno bílé, polosladké

Kategorie: Falšované potraviny

Ve víně byl zjištěn nepovolený přídavek syntetického glycerolu.

Šarže: 11.02.2021-SB

Obal: PET lahev, uzávěr, etiketa

Množství výrobku v balení: 2 l

Výrobce: plněno v: Ing. Irena Brouwerová, Mostní 81, Valašské Meziříčí

Distributor: Plamen Petkov, Purkyňova 98 A, Brno

Místo kontroly: IRENA BROUWEROVÁ, Mostní 81, 757 01 Valašské Meziříčí,

IČ: 66726123

Země původu: Bulharsko



Ze zahraničí

Ze zápisu zasedání skupiny pro občanský dialog „Vino“ při EK dne 5. 5. 2021

Dopad COVID-19 na odvětví vína v EU a nezbytná opatření pro obnovu (včetně situace na trhu v členských státech) - prezentace odvětví

CEEV (Evropské sdružení obchodníků vínem) v kostce prezentovalo globální dopad pandemie Covid-19 na prodej vína. Podle odhadu trh s vínem v EU ztratil v roce 2020 přibližně 8 % svého objemu a 12 % hodnoty a vývoz vína z EU-27 klesl o 8,8 % ve finančním vyjádření a v objemu o 5,4 %. Ve spojení s dodatečnými cly v USA v rámci sporu o letadla zaznamenalo vinařství EU pokles obrátu v průměru o 15 až 20 %, ale s významnými rozdíly v závislosti na produktu, velikosti společnosti a hlavních distribučních kanálech.

CEEV zdůraznilo, že část podpory EU byla věnována na ničení produktů (vína nebo hroznů) a nemohla účinně řešit hlavní problémy, kterým čelí obchodní společnosti, které potřebují investovat do přítomnosti na trhu. „Jediným způsobem, jak zajistit udržitelnou budoucnost odvětví vína v EU, je uvedení vín z EU na trh a zaměření podpory na obnovu trhů s vínem v příštích letech tím, že se budeme snažit podporu a investice, na rozdíl od destilace vína nebo klučení vinic.“ Za tímto účelem CEEV navrhlo zachovat u podpůrných opatření Evropské komise po roce 2021 zvýšení příspěvku EU na 70 %.

Copa-Cogeca zdůraznila obtíže, kterým čelí hospodářské subjekty při vývozu i na vnitřním trhu v důsledku uzavření odvětví Horeca s dopady na zásoby. Copa-Cogeca opět připomněla, že na podporu odvětví vína je třeba mít mimořádný rozpočet (mimo vnitrostátní podpůrné programy a víceletý finanční rámec SZP bez možnosti přerozdělení

nevyužitých finančních prostředků). Rovněž bylo zdůrazněno rozšíření výjimečných opatření po roce 2021 a potřeba flexibilního přístupu. Stávající opatření musí být zachována a doplněna prodloužením povolení k výsadbě a opětovné výsadbě révy, jejichž platnost má vypršet v letech 2021 a 2022, jakož i povolení z roku 2020, která mají být prodloužena do konce prosince 2023, aby se zabránilo jejich ztrátě.

Stav reformy společné zemědělské politiky (SZP)

Evropská komise (KOM) připomíná, že cílem probíhajících třístranných interinstitucionálních jednání je uzavřít reformní balíček SZP po roce 2020 do konce portugalského předsednictví (konec června) a poskytnout informace o aktuálním stavu. Zejména informovala skupinu o těchto prvcích:

Největšího pokroku bylo dosaženo v horizontálním nařízení o společné organizaci trhu, jednání o balíčku týkajícím se vína dosáhla značného pokroku, zejména pokud jde o:

- kapitola o režimech povolení k výsadbě, která je téměř uzavřena;
- kapitola označování vína (seznam složek a nutriční prohlášení), je téměř uzavřena kompromisem;
- povolení použití kříženců s druhem Vitis vinifera k získávání vín s CHOP, které je ponecháno na uvážení členských států EU;
- dealkoholizovaná vína: KOM uvádí, že spolutvůrci právních předpisů jsou blízko kompromisu ohledně zásad.

CEEV zdůraznilo, že je třeba urychlit jednání s cílem dosáhnout dohody při nejbližší příležitosti s cílem zajistit přizpůsobený právní rámec před sklizní 2021 pro producenty vína a veřejnou správu. Pokud jde o práva na výsadbou, bylo zdůrazněno, že flexibilita Evropského parlamentu (prodloužení na 6 let

a přerozdělení starých práv na výsadbou) je více než vítána. CEEV podporuje kompromis o povinném označování nutričních údajů a seznamu složek s povolením používání elektronických prostředků (energetická hodnota musí být vždy uvedena na etiketě) zahrnujících všechny vinařské produkty, včetně vín dealkoholizovaných.

CEJA (Evropské sdružení mladých zemědělců) vyjádřilo své výhrady k zahrnutí dealkoholizovaných vín do kategorie vín, zejména pokud jsou označena jako vína s CHOP a CHZO, a zdůraznilo potřebu podporovat odpovědnou spotřebu vína.

KOM znovu potvrdila, že na rozdíl od svého původního návrhu se spolutvůrci právních předpisů dohodli na prodloužení režimu povolování vinic do roku 2045 s dvěma přezkumy v polovině období v letech 2028 a 2040, aniž by změnili maximální procento ročního nárůstu (1 %). KOM ujistila CEJA, že možnost částečné dealkoholizace vína v rámci CHOP a CHZO byla ponechána na uvážení organizací producentů.

Přezkum politiky propagace zemědělsko-potravinářských produktů EU: důsledky pro odvětví vína

KOM informovala skupinu, že aby splnila oznámení uvedená ve strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“, provádí přezkum horizontální politiky podpory (nařízení č. 1144/2014) s cílem zvýšit svůj příspěvek k udržitelné produkci a spotřebě v souladu s přechodem na rostlinnější stravu s menším množstvím červeného a zpracovaného masa a více ovoce a zeleniny, jak bylo rovněž oznámeno v plánu Evropské unie pro překonání rakoviny. Tento přezkum politiky následuje po hodnocení, které dospělo k závěru, že tato politika byla nápomocná při zvyšování povědomí o vysokých standardech zemědělsko-potravinářských výrobků a systémů jak pro země-

dělsko-potravinářské výrobky v EU (jak v rámci EU, tak na klíčových vývozních trzích), ale ponechává určité prostředky ke zlepšení její soudržnosti s ostatními politikami EU.

KOM vysvětlila proces revize politiky a předkládá některé předběžné závěry počátečního posouzení dopadů (založeného na třech možnostech politiky). Poté bude následovat zahájení veřejné konzultace s cílem předložit legislativní návrh v prvním čtvrtletí roku 2022.

Copa-Cogeca uvítala revizi politiky podpory zemědělsko-potravinářských potravin s cílem zlepšit její dostupnost, ale zdůrazňuje, že propagační politika musí být doprovázena pevným rozpočtem. Aby bylo možné pokračovat ve sledování svých cílů, zejména s cílem otevřít nové tržní příležitosti a zvýšit povědomí o jakostních produktech a výrobních normách EU, musí se tato politika vztahovat na všechny zemědělské produkty (včetně vína) a zároveň podporovat umírněnou odpovědnou spotřebu v rámci středomořské stravy a umožnit jim zůstat konkurenceschopnými na mezinárodních i domácích trzích. A konečně zdůrazňuje, že cíl posílení udržitelnosti by neměl převažovat nad cílem zvýšení konkurenceschopnosti.

CEEV se domnívá, že vzhledem k tomu, že hlavním rozsahem propagační politiky EU je pomoci hospodářským subjektům prodávat své produkty na stále konkurenceschopnějším světovém trhu, proces revize bude na tento cíl mít značný vliv a je mimořádně znepokojeno možným vyloučením některých zemědělských produktů, včetně vína, z oblasti působnosti propagační politiky. CEEV podporuje přístup zaměřený na udržitelnost, ale připomíná, že udržitelnost, kterou je třeba vzít v úvahu, stojí na třech základech (environmentálním, sociálním a hospodářském). Víno není nezdravé a může být součástí zdravého a vyváženého životního stylu a stravy, pokud se pije zodpovědně. Neexistuje žádný důvod (vědecký, etický...), který by víno vyloučil z rozsahu propagace, ani žádná neslučitelnost s jinými cíli politik EU.

CEEV se domnívá, že politika podpory musí i nadále podporovat všechna zemědělská odvětví, aby bylo dosaženo povědomí o vysokých standardech EU, pokud jde o produkci potravin a přidanou hodnotu, kterou představují zejména pro víno zeměpisná označení. Přesunutí rozsahu propagace na systém podporující pouze normy (ekologické) ohrozí konkurenceschopnost odvětví vína v EU na

mezinárodních trzích. V tomto ohledu je CEEV mimořádně znepokojeno jak celkovým snížením, tak nevyváženým přidělováním ročního rozpočtu na pracovní program pro rok 2021, zejména ekologické produkci, který lze ponížít z důvodu nadměrnosti, a který nevyhovuje nabídce a poptávce řízené trhem.

KOM připomněla, že proces revize bude zvažovat nejen soulad propagační politiky se strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a evropským plánem boje proti rakovině, ale také přezkum obchodní politiky. Znovu potvrzuje, že všechna odvětví vyžadují propagační politiku na podporu přechodu na udržitelnější produkci a budou součástí posouzení dopadů v souladu se strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“. KOM zdůraznila, že udržitelnost a konkurenceschopnost by měly jít ruku v ruce, a ujistila skupinu, že zeměpisná označení budou součástí propagační politiky. Zároveň, pokud nebude rozpočet přidělený v ročním pracovním programu na rok 2021 ekologickým produktům (49 milionů €) spotřebován, bude přerozdělen na jiná témata.

Aktualizace dodatečných cel v USA v souvislosti s konfliktem mezi Airbusem a Boeingem

KOM potvrdila, že čtyřměsíční pozastavení cel uplatňovaných Evropskou unií a Spojenými státy v rámci sporu mezi Airbusem a Boeingem vstoupilo vplatnost dne 11. března a potrvá do 11. července. KOM informovala skupinu, že DG TRADE a americká administrativa aktivně usilují o vyřešení obchodního konfliktu a KOM očekává větší spolupráci než soudní spory s novou administrativou Joea Bidena. Zdůraznila skutečnou změnu v přístupu kooperativnějším způsobem.

CEEV vyzvala orgány EU, aby uskutečnily veškeré vyjednávací úsilí o návrat do normální situace, aniž by došlo k poškození tohoto nového dvoustranného vztahu mezi EU a USA, a vybízí vedoucí představitele EU, aby tento dlouhotrvající spor definitivně urovnali s cílem zajistit vývozcům na obou stranách Atlantiku klid v obchodu v celosvětovém měřítku.

Copa-Cogeca trvala na tom, že je nezbytné najít řešení konfliktu mezi Airbusem a Boeingem, zejména s ohledem na to, že odvětví vína není přímo spojeno s tímto konfliktem, a vyzývá Evropskou unii, aby co nejdříve našla vhodné řešení, které by vinařskému odvětví umožnilo znovu získat své trhy.

KOM skupinu ujistila, že s ohledem na „koridor“ otevřený novou administrativou Joea Bidena jsou orgány EU i nadále přesvědčeny, že řešení bude nalezeno před koncem období pozastavení cel dne 11. července.

Přehled o ekologickém akčním plánu

KOM podala přehled navrhovaného akčního plánu pro rozvoj ekologické produkce s cílem splnit cíl dosažení do roku 2030 alespoň 25 % zemědělské půdy EU obdělávané ekologicky, jak je uvedeno v rámci Zelené dohody EU a jejích strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a „Biologické rozmanitosti“. S cílem stimulovat nabídku i poptávku po ekologických produktech a zároveň zajistit důvěru spotřebitelů je tento akční plán navržen tak, aby poskytoval správné nástroje k dosažení oznámeného cíle, a je strukturován kolem tří pracovních os (zvýšení spotřeby, zvýšení produkce a další zlepšení udržitelnosti odvětví, aby byl zajištěn jeho vyvážený růst).

CEEV potvrdila svou podporu ambici KOM dále rozvíjet ekologickou produkci, protože umožňuje snížit emise skleníkových plynů a používání insekticidů a zároveň zdůrazňuje, že systém organického hospodaření funguje dobře kvůli převaze malých podnikových struktur v odvětví vína. CEEV vítá pragmatický přístup k složce výzkumu a vývoje se zvýšením přidělených zdrojů, jakož i plné využití příslušných nástrojů SZP (ekorežimy a fondy pro rozvoj venkova) na podporu odvětví ekologického vinařství. Současně se CEEV domnívá, že ochota Komise zaměřit propagaci na ekologické produkty s velmi ambiciózním přiděleným rozpočtem bude mít pravděpodobně kontraproduktivní dopad na schopnost vinařských společností propagovat své známky a obecněji na zeměpisná označení, která jsou jádrem přidané hodnoty EU.

CEVI vyjadřuje výhrady k rostoucí sociální poptávce po ekologických produktech považovaných za jeden ze základů přístupu Komise ke zvýšení rozpočtu na propagační a komunikační politiku ekologických produktů.

Revize systému zeměpisných označení

KOM oznámila probíhající revizi legislativního rámce systémů zeměpisných označení s cílem zlepšit jejich působení směrem k udržitelné produkci a posílit postavení zemědělců a seskupení producentů, jak bylo oznámeno v rámci ▶

strategie „Od zemědělců ke spotřebitelům“ a akčního plánu duševního vlastnictví. Představuje přehled procesu posuzování dopadů s plánem na zahájení posouzení a zahájení otevřené veřejné konzultace, jehož cílem je přispět k posouzení toho, jak posílit systém zeměpisného značení.

KOM poskytla přehled hlavních výsledků zjištěných na základě zpětné vazby v rámci veřejné konzultace. Bylo zjištěno několik výzev, jako je potřeba prosazování (zejména na internetu) nebo další zdůraznění udržitelnosti v režimech zeměpisného značení, nízké pochopení těchto systémů spotřebiteli nebo nedostatek pravomocí umožňujících sdružením producentů vín s CHOP/CHZO účinně řídit svá sdružení. Pokud jde o harmonogram, KOM potvrzuje, že přijetí legislativního návrhu a jeho předložení spoluvůrcům právních předpisů se předpokládá na konec roku 2021.

CEEV uvítalo ochotu Komise modernizovat a zjednodušit procesní pravidla, aby byla pro výrobce atraktivnější a srozumitelnější pro spotřebitele. A také zdůraznilo, že je třeba dále diskutovat, než bude návrh v roce 2021 odevzdán.

COPA-COGECA/21. 5. 2021/JS (KRÁCENO)

Vysoký výnos hroznů v Jižní Africe

Sklizeň hroznů v Jihoafrické republice v roce 2021 se oproti předchozímu roku zvýšila o 8,9 %. S 1,46 milionu tun hroznů je toto množství opět na úrovni před rokem 2018, kdy sucho poprvé masivně ovlivnilo výnosy. Je to o něco málo více než 5 % nad průměrem za období 2011–2020. Sklizeň vinného moštu se podle SAWIS odhaduje na 11,4 mil. hl. V závislosti na velikosti úrody se obvykle 13–20 % moštu použije na výrobu brandy, destilátů a hroznové šťavy. Vzhledem k poklesu plochy vinic v posledním desetiletí mají pro klasifikaci podzimu větší hodnotu průměrné výnosy než porovnávání sklizně v absolutních číslech. Zde se ukazuje, že ročník 2021 je ročníkem s nejvyšším výnosem za posledních deset let. Důvodem dobrých výnosů je pravděpodobně dobré zásobování vodou před sklizní a během ní. Vzhledem k nižším teplotám v průběhu vegetačního období začala sklizeň asi o dva týdny později než obvykle. Chladnější počasí způsobilo, že hrozny dozrávaly velmi pomalu, a proto byla sklizeň neobvykle dlouhá a v některých případech trvala až do května. Chladněj-

ší počasí umožnilo vinařům sklízet hrozny ve správný čas. Vinaři a vinohradníci jsou nadšeni zejména z dobré extrakce barvy, nízkých hodnot pH a z vysokého přirozeného obsahu kyselin.

Zdá se, že plně sklepy v důsledku zázkazu prodeje v Jihoafrické republice během uzávěry společnosti v důsledku pandemie neměly na sklizeň vliv. Původně se spekovalo o tom, že vinaři budou nuceni nechat hrozny viset na keřích, protože nebudou mít dostatek sklepních kapacit. Velká úroda spolu s poklesem prodeje v roce 2020 v důsledku koronaviru však znamená, že ve sklepích v Jižní Africe je velký tlak na prodej vína.

WEINWIRTSCHAFT/25. 5. 2021/JS

Nové CHOP v DO Rioja?

Již řadu let se někteří producenti vína nejslavnějšího původu Španělska snaží oddělit od DOCa Rioja. Všichni se nacházejí v podoblasti Alavesa na severním břehu řeky Ebro. Zde vznikají některá z nejkvalitnějších vín oblasti Rioja. Pod baskicko-španělským názvem „Arabako Mahastiak / Viñedos de Álava“ se nyní chtějí vydat cestou vlastního DO. Jak baskická, tak španělská vláda proto tento krok schválily. Iniciativa je nyní předkládána ke schválení v Bruselu. Důvodem je velmi odlišná úroveň kvality vín z celé vinařské oblasti Rioja. Jednotliví producenti prémiových vín a producenti masových vín prodávají víno pod stejnou značkou původu. Klasifikace Crianza, Reserva a Gran Reserva, jak je známo, se vztahují pouze na dobu skladování. Dotčení výrobci si stěžují, že neexistují žádné další kvalitativní prvky. Jejich přáním je rozlišení založené spíše na francouzském systému s obecným označením původu a odpovídajícími klasifikacemi tratí.

U nového DO by měl být maximální výnos hroznů stanoven na 6 t/ha pro červená vína a 8 t/ha pro bílá vína, povolen by měla být pouze ruční sklizeň do malých nádob. Neměly by být povoleny odrůdy nepocházející z regionu, jako jsou Verdejo, Sauvignon a Chardonnay, a naopak by měla být povolena odrůda Muscat, které zase není povolena v DOCa Rioja. Tento krok se samozřejmě nesetká s podporou Consejo Regulador der Rioja, který se proti tomuto rozhodnutí odvolal a pokud to nebude zastaveno, obrátí se na soud a do Bruselu.

WEINWIRTSCHAFT/20. 5. 2021/JS

Nové klasifikace Cava

ICEX – víno ze Španělska představilo nově plánované klasifikace pro DO Cava. Cílem nového třídění je lépe zhodnotit region a jeho šumivá vína a poskytnout spotřebitelům záruku kvality s novými informacemi o původu a produktu. Tím bude to, že Cava du Guarda a Cava du Guarda Superior budou regulovány podle přísnějších požadavků. Od nynějška by Cava de Guarda Superior měla dodržovat následující předpisy: Hrozny musí pocházet ze 100 % z ekologického pěstování a z vinic starších více než 10 let. Lze sklízet maximálně 10 t hroznů na hektar. V kategorii Reserva musí proběhnout kvašení v lahvích po dobu alespoň 18 měsíců, 30 měsíců u Gran Reserva a 36 měsíců u De Paraje Calificado. Nové označení „integrační producent“ označuje vinařství, která celý proces získávání šumivého vína provádí sama, od pěstování révy až po plnění lahví.

Kromě předchozích označení musí být na etiketě Cava du Guarda a Cava du Guarda Superior v budoucnu uvedena oblast původu a subzón, „integrační producent“ a podle délky kvašení v lahvích klasifikace Cava de Guarda (minimálně 9 měsíců kvašení v láhvi) nebo Cava de Guarda Superior. Nová pravidla, která již byla schválena na plenárním zasedání rady regulačních orgánů v roce 2020, stále čekají na konečné schválení ministerstvem zemědělství. Počátky označení Cava spočívají ve vinařské oblasti Penedés. Cava může být také produkována v jiných městech a regionech, které jsou zase rozděleny do subzón.

WEINWIRTSCHAFT/19. 5. 2021/JS

Canelli získalo vlastní DOCG

Sdružení výrobců Moscato di Canelli se již téměř dvacet let snaží o uznání vlastního DOCG. Po složitém úředním postupu nyní komise pro víno při ministerstvu zemědělství žádosti vyhověla. Canelli již není podoblastí Asti a Moscato d'Asti DOCG, ale 78. DOCG Itálie. S 19 DOCG má region Piemont nejvyšší počet nejvyšší kategorie „Denominazione di origine controllata e garantita“. Víno Canelli DOCG musí pocházet ze 100 % z odrůdy Moscato bianco a hrozny se mohou pěstovat pouze v 18 obcích ve dvou provinciích Asti a Cuneo; vína Asti DOCG mohou pocházet z 23 obcí. ▶

Celkem je k dispozici pouze 100 hektarů vinic a produkce Canelli v současné době činí přibližně 500 000 lahví. V oblasti Canelli DOCG je povolena pouze ruční sklizeň a vinice se musí nacházet na kopcích v nadmořské výšce 165 až 500 metrů. Maximální výnos je 9,5 tuny na hektar, což je o půl tuny méně než u velkého DOCG. Canelli je považováno za kolébku výroby italského šumivého vína. Carlo Gancia po letech praxe v oblasti Champagne experimentoval od roku 1850 s kvašením v lahvích a kolem roku 1865 vynalezl „Moscato Champagne“. Kilometry podzemních vinných katedrál tradičních vinařství v Canelli, jako jsou Gancia, Bosca, Contratto a Coppo, jsou od roku 2014 zapsány na seznamu světového dědictví UNESCO.

WEINWIRTSCHAFT/28. 5. 2021/JS

Viniční tratě v Montepulciano

Konsorcium Vino Nobile di Montepulciano informovalo o rozsáhlých inovacích a nejnovějších číslech v rámci DOCG toskánské Antepime. K 31. dubnu 2021 bylo vydáno o 45 % více státních známek než ve stejném období loňského roku. K růstu došlo již v prvním čtvrtletí roku 2020, a to i přes nástup pandemie. Vydávání státních známek se silně zvyšuje především proto, že se vinaři připravují na návrat turistů a stále častější otevírání restaurací po celém světě a očekávají nárůst tržeb.

Rok 2020 byl pro společnost Vino Nobile náročný. Podle průzkumu konsorcia přišla vinařství v průměru o 31,5 % svých příjmů. Největší ztráty zaznamenaly vinařské podniky na vnitřním trhu (-31,1 %), vývoz se zpomalil o 16,35 % a příjmy z vinařské turistiky se v důsledku uzávěry snížily o 51,4 %. Vynucenou přestávkou konsorcium využilo také k vypracování myšlenky nové typologie vinic a k jejímu jednomyslnému schválení. Bylo vymezeno dvanáct „Pieví“ (jednotné číslo: Pieve), historických viničních tratí, které se v úřední italštině nazývají UGA „Unità Geografiche Aggiuntive“ (dodatečné zeměpisné jednotky). Bude stát na vrcholu pyramidy Nobile, následuje Riserva a normální Nobile.

Téměř důležitější než jednotlivé tratě je „toskanizace“ Nobile: namísto minimálního 70 % podílu Sangiovese, jako u ostatních dvou typologií, zde musí podíl této odrůdy činit 85 %. Kromě toho jsou v cuvée povoleny pouze autochton-

ní toskánské odrůdy jako Mammolo, Ciliogiollo, Canaiolo, Colorino; u ostatních jsou povoleny i mezinárodní odrůdy. Pieve Nobile se může vyrábět zpětně od ročníku 2020 a musí pocházet z hroznů vypěstovaných na vinici zpracovatele. Jeho uvedení na trh je naplánováno na rok 2024.

WEINWIRTSCHAFT/26. 5. 2021/JS

Hektar nové vinice ve východním Frísku

Ve východním Frísku na dalekém severozápadě Německa byla vysazena vinice o rozloze jednoho hektaru PIWI-odrůdami Solaris a Souvignier gris. Očekávají se z ní vysoce kvalitní vína. Stalo se tak polovinou května 2021, kdy v obci Westoverledingen ve východním Frísku (okres Leer) bylo vysazeno 4450 sazenic uvedených PIWI-odrůd. To znamená, že poprvé za 150 let je v oblasti

mezi Ems a Severním mořem opět vinařství. Vinařské družstvo Erste Ostfriesische Winzergenossenschaft (OWG) bylo založeno v roce 2017 oddanými milovníky vína a v roce 2020 získalo povolení k výsadbě vinice. Východní Frísko má nyní téměř stejný počet hodin slunečního svitu jako Stuttgart. Byly vysazeny odrůdy Solaris a Souvignier gris, které jsou vhodné pro náročné počasí v severním Německu. Odpovědná vinařka Angelina Schmückerová, která studovala vinařství a enologii v Geisenheimu, bude pěstovat východofríské vinice podle pravidel ekologického vinohradnictví.

DER WINZER/20. 5. 2021/JS

Lumci a lumčiči proti octomilce Drosophila suzukii

V německém JKI (Julius Kühn Institut) se zkoumá možnost použití různých druhů lumků a lumčičků proti kokonům



octomilky *Drosophila suzukii*. Zatím je to v Německu první výzkum využívající proti této octomilce přirozeného tužemského predátora. Aby se dlouhodobě snížila populace octomilky pod práh škodlivosti, je nutné použít více různých druhů lumků a lumčků v dostatečném počtu. Tento užitečný hmyz po zničení většiny populace octomilky sám zahyne pro nedostatek potravy. Celý projekt financuje Spolkové ministerstvo zemědělství částkou 730 tis. €.

DDW/9-2021/JS

Suché kamenné zdi teras jsou kulturním dědictvím UNESCO

Umění suchého zdění, které je v Dolním Rakousku velmi rozšířené, bylo zapsáno do národního seznamu nehmotného kulturního dědictví. Řemeslo stavění kamenných zdí na sucho je v Dolním Rakousku doloženo již od 12. století. Stěny slouží v zemědělských oblastech ke zpevnění strmých svahů a umožňují zemědělské terasy na těchto svazích. Například ve Wachau je krajina výrazně utvářena suchými kamennými zdíkami. Vytvářejí nejen prostor a strukturu, ale také umožňují pěstování révy vinné na mnoha strmých svazích. Více než 40 % plochy vinic ve Wachau se nachází v terasovitých vinicích, které jsou podepřeny přibližně 2,5 až 3 miliony metrů čtverečních suchých kamenných zdí. Suché kamenné zdi se vytvářejí skládáním kamenů na sebe bez dalších materiálů. Pečlivým výběrem a rozmístěním kamenů se stěny stávají stabilními.

UNESCO, Organizace OSN pro vzdělávání, vědu a kulturu, chrání a dokumentuje kulturní techniky a postupy hodné ochrany od roku 2003. Od roku 2010 vede rakouská komise UNESCO národní rejstřík nehmotného kulturního dědictví, který zahrnuje již více než 130 prvků, jako jsou zvyky, slavnosti, řemeslné techniky nebo regionální znalosti přírody. Každoročně jsou do záznamů přidávány nové kulturní projevy a živé tradice, aby byly zachovány pro budoucí generace. Vedle suchých kamenných zdí bylo letos do národního registru nehmotného kulturního dědictví Rakouska zapsáno také umění vypalování keramiky z Horního Rakouska a adventní tradice „Anklöpfeln“ (poklepávání) z Tyrolska.

DER WINZER/25. 5. 2021/JS

Nárůst zasilání vína v Rakousku o 64 procent

Přední rakouská soukromá zasilková služba DPD zaznamenala v loňském roce celkový nárůst počtu odeslaných zásilek s vínem o 64 %. V pandemickém roce bylo z Rakouska do celého světa odesláno více než 320 000 balíčků s vínem. V loňském roce přepravila společnost DPD více zásilek s vínem než kdykoli předtím. V zásadě pandemie přinesla velmi velký nárůst objemu zásilek pro online obchod, ale v logistice vína jsou čísla ještě mimořádnější. Například v dubnu 2020 vzrostl objem přepravy zásilek s vínem o více než 200 procent. Společnost DPD odeslala více než 320 000 balíčků s rakouským vínem, z toho 240 000 v rámci země a 65 000 do Německa. Nárůsty pokračují po celý rok. Nejoblíbenější přepravní velikostí zásilek s vínem je karton na 12 lahví, následovaný kartonem na 6 lahví.

Společnost DPD Austria (DPD Direct Parcel Distribution Austria GmbH) se ohlíží za 25 lety historie logistiky vína. Společnost je předním rakouským poskytovatelem soukromých balíkových služeb a součástí skupiny DPDgroup, největší mezinárodní balíkové sítě v Evropě. Společnost DPD byla založena v roce 1988 jako první soukromá zasilková služba.

DER WINZER/26. 5. 2021/JS

Nová zátka vyrobená z recyklovaného plastu

Výrobce uzávěrů Vinventions uvádí na evropský trh svou novou řadu uzávěrů „Blue Line“. Jak uvádí výrobce, 50 procent suroviny pochází z recyklace plastů. Doposud neexistovaly žádné vhodné recyklační technologie k výrobě recyklované suroviny, které by splňovaly přísné zákonné požadavky pro styk s potravinami. To se teď změnilo. Nedávno byl vyvinut nový proces, který umožňuje výrobu recyklátu, který je identický s plastem v surovém stavu a vhodný pro styk s potravinami. Společnost Vinventions používá tento nový postup pro výrobu zátek Blue Line.

Blue Line je alternativou ke stávající řadě Nomatic a podle výrobce splňuje všechny základní požadavky kladené na řešení uzávěru:

- Dodržování všech potravinových standardů

- Žádné TCA, žádné smyslové ovlivnění vína
- Rovnoměrný a kontrolovaný přísun kyslíku
- Spolehlivé chování při plnění
- Snadné otevírání a opětovné zavírání
- Vysoce kvalitní design

DDW/20. 5. 2021/JS

Export vína v obalech BiB z Německa v roce 2020

V roce 2020 bylo z Německa vyvezeno víno v obalech BiB v objemu 518 tis. hl za 78 mil. €, tedy při průměrné ceně 1,50 €/l. V naprosté převaze šlo o re-export vína (416 tis. hl za 57 mil. €, tj. 1,37 €/l), kdežto německého vína bylo takto vyvezeno jenom 102 tis. hl za 21 mil. € při průměrné ceně 2,01 €/l. K největší odběratelům patřily Belgie (148 tis. hl za 16 mil. €, 1,09 €/l, re-export), Nizozemsko (98 tis. hl za 14 mil. €, 1,43 €/l, re-export) a Švédsko (92 tis. hl za 17 mil. €, 1,85 €/l; z toho německé víno 40 tis. hl za 6 mil. €, 1,53 €/l). Nejvyšší průměrné litrové ceny bylo dosaženo u vína vyváženého do Finska (2,39 €/l) a Norska (2,33 €/l), v obou případech v obalech převažovalo německé víno.

Česká republika se umístila mezi dovozci na 8. místě v objemu (8 tis. hl) a na 8. až 10. místě v hodnotě (1 mil. €) spolu se Švýcarskem a Polskem. Jednotková cena činila 1,24 €/l a byla tak 6. nejvyšší.

DDW/8-2021/KLAUS RÜCKRICH/JS

Bonus pro výčepy pod víchem a dovolené u zemědělců v Rakousku

Vinaři nabízející výčep pod víchem nebo dovolenou u zemědělce, kteří měli výpadek alespoň 40 % příjmů oproti srovnávacímu období před pandemií, mohou od státu dostat 15 % normálního příjmu. V měsících březnu a dubnu 2021 to byl dvojnásobek, 30 %. Poskytování bonusu se týkalo měsíců listopad 2020 až červen 2021.

DER WINZER/5-2021/JS

Ve Štýrsku se nachází přes 5 tisíc hektarů vinic

Plocha vinic se ve Štýrsku v období 2016–2020 zvýšila o 278 ha na 5 096 ha ▶

(o 6 %). Hlavní odrůdou je Sauvignon blanc s 902 ha, tj. 17,7 % plochy spolkové země a zvýšila se o 194 ha (o 27 %). Následuje pak Ryzlink vlašský 800 ha (15,7 % plochy vinic), dále Pinot blanc s 698 ha (13,7 %) a Blaue Wildbacher zaujímá 535 ha (10,5 %), Muškát žlutý 505 ha (9,9 %).

DER WINZER/5-2021/JS

Regulace doprovodných rostlin pomocí přírodních přípravků

Ze společného projektu výzkumných ústavů v Bavorsku, Jižním Tyrolsku a Rakousku vyplývá, že jako „bioherbicid“ by bylo možné využívat přírodních látek. Patří sem například kyselina pelargoniová, která je v Rakousku povolena pro vinice. V zemích mimo EU jsou povoleny i další „bioherbicidy“. Působí většinou na buněčnou membránu rostlin, kterou zničí a rostlina zaschne. Mimo kyseliny pelargoniové jde dále o kyselinu octovou, kyselinu citronovou, kyselinu kaprylovou a kaprinovou, eugenol, terpenové alkoholy, limonen a další. Jejich účinnost zatím není dostatečná, nejúčinnější jsou na počáteční vývojová stadia doprovodných rostlin. Kvůli nižší účinnosti se doporučuje jejich kombinace v rámci „bioherbicidů“ nebo lépe s mechanickým obděláváním. To má zase nedostatek ve vyšších nákladech oproti chemickým herbicidům.

DER WINZER/5-2021/JS

Evropští vinaři si stěžují na poškození vinic bouřkami

Škody způsobené bouřkami, které následovaly po první vlně veder v tomto roce, utrpěly někteří francouzští vinaři. Krupobití způsobovalo poškození vinic také v Portugalsku, v údolí řeky Douro. Francouzská a portugalská média se nyní snaží zjistit rozsah, i když je obtížné je kvantifikovat kvůli jejich vysoce lokálnímu výskytu.

Ve Francii se v důsledku horka v minulém týdnu vytvořila silná bouřková jádra, která o víkendu spadla v mnoha vinařských oblastech. Bouřky se přesouvaly z jihu na sever téměř ve všech vinařských oblastech a byly doprovázeny poryvy větru s rychlostí vyšší než 100 km/h, místně také tornádami, jako například v Saint-Nicolas-de-Bourgue-

il (Loire), kde se zhroutil věž kostela v důsledku větrné smršti. Někteří vinaři z Champagne již hlásí sto procentní poškození. Zejména krupobití způsobovalo velké škody, i když bylo značně omezené lokálně.

Od konce května zasahovalo v údolí Douro krupobití. Poté, co dobře začalo vegetační období, od 31. května se opakovaně vyskytovalo krupobití. Zasažena byla hlavně centrální oblast údolí Douro kolem Peso da Régua. Regionální úřad pro zemědělství a rybolov hovoří o 2 200 hektarech poškozených krupobitím. Někteří vinaři proto považují sklizeň již za ukončenou. Vinařství je často jediným zdrojem příjmů na Douro, takže mnoho vinařů kvůli neuzavřenému pojištění proti krupobití bude mít finanční problémy.

WEINWIRTSCHAFT/21. 6. 2021/JS

Krádeže vysazených sazenic révy vinné v Alsasku

Řada krádeží sazenic z vinic způsobila v Alsasku hněv a zmatek. V květnu bylo z vinic pěti vinařských podniků odcizeno asi 1 000 nově zasazených rostlin. Vinařství Schmitt & Carrer v Kientzheimu v regionu Colmar bylo postiženo nejvíce. Z vinice, která byla vysazena koncem dubna, bylo ukradeno 360 sazenic Ryzlinku rýnského. Poté bylo ukradeno ještě 132 mladých rostlin z jiné vinice. Čtyři další vinařství ohlásily ztrátu mezi 72 a 300 sazenicemi odrůd Ryzlink rýnský a Pinot noir. Důvodem je zřejmě nedostatek sazenic na trhu v důsledku koronavirové pandemie. Sazenice se objevily v jiné vinici vzdálené asi pět kilometrů. Zloděj se přiznal, že je ukradl nejméně ze dvou vinic. Vyšetřování stále probíhá.

DDW/20. 5.2021/JS

Společná zemědělská politika: Neshody pokračují

Poslední koordinační schůzka na konci května mezi Komisí, Parlamentem a Radou EU, tzv. trialog, skončila bez dohody. Tři zúčastněné instituce se navzájem obviňují z neochoty ke kompromisu. Hlavním problémem jsou tzv. „ekologické programy“. V plánu je vyhradit 25 % prostředků přidělených členským státům na přímou podporu těchto dobrovolných služeb podniků „pro klima

a životní prostředí“ na období 2022 až 2027. V Německu se plánuje sedm ekologických programů. Z nich by u čistě vinařských podniků přicházely v úvahu pouze dva: výsadba kvetoucích pásů a ploch a zřeknutí se chemicko-syntetických prostředků na ochranu rostlin.

Vzhledem k tomu, že přidělené prostředky na přímé platby jsou dále sníženy o prostředky na podporu 2. pilíře, dochází ve skutečnosti ke snížení celkové základní podpory příjmu zemědělce na hektar. Některé členské státy se obávají, že prostředky určené na ekologické programy nebudou zpočátku vyčerpány a poté propadnou. Proto chce Rada (ministrů zemědělství) pro období do roku 2027 zavést „výukové období“ s minimální spodní hranicí prostředků pro eko-schéma ve výši pouhých 18 %, proti čemuž se podle tiskové agentury AgE staví jak Komise, tak Parlament. Otázka „efektivity příjmů“ má jiný problém. Rada a Parlament jsou pro „odškodnění“ za dobrovolné ekologické služby zemědělských podniků, což Komise EU odmítá s odkazem na pravidla Světové obchodní organizace (WTO). Neshody panují také ohledně financování menších podniků. Parlament požaduje 12 % rozpočtu na přímé platby, zatímco Rada EU trvá na 10 %. Alternativně se stále diskutuje o stropu, podle něhož by každý podnik dostal maximálně 100 000 eur ročně. Dalším sporným bodem kromě peněz jsou podle AgE normy pro udržování zemědělské půdy v „dobrém zemědělském a environmentálním stavu“ (GAEC).

WEINWIRTSCHAFT/10. 6. 2021/JS

Tisková zpráva: Veřejné zdraví: Směrnice EU o tabákových výrobcích přináší výsledky, je však třeba podniknout důraznější kroky

Brusel 20. květen 2021: Evropská komise dnes zveřejnila svoji první zprávu o směrnici o tabákových výrobcích, pět let poté, co vstoupila v platnost v roce 2016. Díky této směrnici byla EU svědkem stabilního snižování míry kouření a užívání tabáku. Je však zapotřebí více úsilí. Zpráva poukazuje na dvě hlavní oblasti, v nichž musíme vidět zlepšení: prosazování na národní úrovni a lepší zohlednění nového vývoje na trhu, jako jsou nové tabákové výrobky.

S evropským plánem boje proti rakovině navrhuje Komise odvážná a ambici-

ózní opatření ke snížení užívání tabáku. Stanovila si velmi jasný cíl – vytvořit v Evropě generaci bez tabáku, kde do roku 2040 bude tabák užívat méně než 5 % lidí. To znamená přísnější prosazovat právní předpisy EU o tabáku a pomáhat jí držet krok s novým vývojem. Právní předpisy EU o tabáku měly jednoznačně pozitivní dopad na míru kouření v EU. Nadcházející revize směrnice o tabákových výrobcích bude důležitou součástí této práce.

Vytváření podmínek pro „generaci bez tabáku“

Jeho užívání připisuje 27 % všech druhů rakoviny, a proto je tabák jediným největším zdravotním rizikem, kterému se lze v EU vyhnout. Evropský plán boje proti rakovině, klíčový pilíř Evropské unie v oblasti zdraví, si klade za cíl vytvořit do roku 2040 „generaci bez tabáku“. K dosažení tohoto velmi ambiciózního cíle potřebujeme včasnou mobilizaci celého dostupného arzenálu nástrojů kontroly tabáku na všech úrovních.

Směrnice skutečně zavedla komplexní pravidla politiky EU v oblasti kontroly tabáku, zejména prostřednictvím rozšířených kombinovaných zdravotních varování, systému sledování a zákazů, vytvoření databáze přísad a regulace elektronických cigaret. Přispěla také ke zlepšení veřejného zdraví prostřednictvím snížení spotřeby tabáku. Zpráva rovněž dospěla k závěru, že vzhledem k vývoji na trhu existuje prostor pro zlepšení v určitých základních oblastech, jako je označování, hodnocení složek, přeshraniční prodej na dálku a nové a vznikající produkty.

Pozadí

Směrnice o tabákových výrobcích 2014/40 / EU, přijatá v roce 2014 a použitelná pro většinu jejích ustanovení od května 2016, se týká výroby, prezentace a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a jejím cílem je usnadnit hladké fungování vnitřního trhu, chránit lidské zdraví – zejména mládeže – a plnění závazků EU podle Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku (WHO FCTC).

Zpráva, která byla dnes zveřejněna, je mimo jiné podpořena Studií preferencí spotřebitelů a vnímání konkrétních kategorií tabáku a souvisejících výrobků (Studie vnímání) a Studií podpory ke zprávě o uplatňování směrnice 2014/40/EU. Rovněž čerpá ze stanoviska společnosti SCHEER k elektronickým cigare-

tám a nejnovějšího průzkumu Eurobarometr (o postojích Evropanů k tabáku a elektronickým cigaretám).

JS (KRÁČENO)

Biologická rozmanitost: Zpráva Komise o pokroku EU při ochraně opylovačů zdůrazňuje naléhavost opatření

Tisková zpráva EK, Brusel, 27. květen 2021: Komise dnes zveřejnila zprávu o provádění vůbec první Iniciativy EU týkající se opylovačů, kterou Komise přijala v roce 2018 s cílem řešit úbytek volně žijícího opylujícího hmyzu. Opylující hmyz má zásadní význam pro fungování ekosystémů, pro zajištění potravin a léků i pro naše dobré životní podmínky. Každý desátý druh včel a motýlů v Evropě se však nachází na pokraji vyhynutí a u třetiny z nich je pozorován pokles. Z přezkumu, který byl dnes zveřejněn, vyplývá, že při provádění opatření v rámci Iniciativy EU týkající se opylovačů bylo dosaženo významného pokroku, avšak problémy při řešení různých příčin úbytku přetrvávají.

Podle zprávy zůstává iniciativa užitečným politickým nástrojem, který umožňuje EU, členským státům a zúčastněným stranám úbytek opylovačů řešit. Do konce roku 2020 bylo provedeno více než třicet opatření ve třech prioritních oblastech: zlepšování znalostí o úbytku opylovačů, řešení příčin tohoto úbytku a zapojení veřejnosti a podpora spolupráce s cílem úbytek zastavit. Komise mimo jiné spustila interaktivní digitální nástroj nazvaný Pollinator Park, který má zvyšovat povědomí o nebezpečném úbytku opylovačů a mobilizovat globální opatření k jeho řešení. Jedná se o virtuální realitu zasazenou do světa roku 2050, ze kterého zmizel téměř všechen opylující hmyz. Řada různých činností na místní, regionální, celostátní i unijní úrovni ukazuje, že veřejnost si tento problém uvědomuje a je připravena jej řešit.

V rámci Iniciativy EU týkající se opylovačů byl vytvořen celounijní systém monitorování druhů opylovačů s cílem lépe poznat stav jejich populací a porozumět příčinám jejich úbytku. Brzy se začne používat v praxi v celé EU. Komise zřídila specializovaný informační systém týkající se opylovačů a zahájila řadu specificky zaměřených výzkumných iniciativ.

Je ovšem nezbytné tyto snahy zintenzivnit, zejména s cílem řešit úbytek stanovišť v zemědělské krajině a dopady pesticidů. Konkrétní cíle v této oblasti stanoví Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a Akční plán EU pro nulové znečištění, například pokud jde o rozšiřování chráněných oblastí a obnovu ekosystémů, podporu ekologického zemědělství, obnovu krajinných prvků s vysokou rozmanitostí na zemědělské půdě a výrazné omezení používání pesticidů a dalších látek znečišťujících životní prostředí, které jsou pro opylovače škodlivé. Nová Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a vyšší ambice v oblasti klimatické neutrality zase pomohou zmírnit dopady změny klimatu na opylovače.

Znepokojivý úbytek hmyzu, který opyluje plodiny i planě rostoucí rostliny, ohrožuje zajišťování potravin a rovněž naše přežití a přežití přírody jako celku. EU zavedla konkrétní politické nástroje k řešení jeho úbytku, mobilizovala meziodvětvová opatření a dosáhla významného pokroku při monitorování opylovačů. Z dnešní zprávy ovšem jasně vyplývá, že k řešení hlavních příčin tohoto prudkého poklesu je třeba učinit více. Zásadní význam bude mít další začleňování ochrany opylovačů do legislativního rámce týkajícího se společné zemědělské politiky a pesticidů.

Ochrana opylovačů zůstane klíčovým cílem v rámci Zelené dohody pro Evropu a přispěje k dosažení cílů Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, včetně 50 % snížení používání chemických pesticidů a s nimi spojených rizik. Při rozhodování o schválení účinných látek pro použití v přípravcích na ochranu rostlin nebo o jejich stažení z trhu je vždy přihlíženo k tomu, že je důležité zajistit vysokou úroveň ochrany včel a dalších opylovačů. Pokud budou zemědělci chtít získat finanční prostředky, budou například muset vyčlenit zemědělskou půdu na podporu biologické rozmanitosti. Kromě toho je jednou z priorit v oblasti výzkumu a inovací nalezení alternativ k používání pesticidů.

Opylovači jsou nedílnou součástí zdravých ekosystémů. Bez nich by se počet rostlinných druhů snížil a nakonec by řada z nich vymizela i s organismy, které na nich závisejí, což by mělo závažné ekologické, sociální a hospodářské důsledky. Jen v samotné EU závisí čtyři z pěti druhů plodin a volně rostoucích ▶

květin alespoň částečně na opylování živočichy.

(KRÁCENO)

FAO: Světové ceny potravin v květnu prudce vzrostly, jsou nejvyšší od roku 2011

Řím 3. června (ČTK) – Světové ceny potravin v květnu zaznamenaly nejprudší meziměsíční růst za více než deset let. Jejich index vzrostl už dvanáctý měsíc za sebou a vyšplhal se na nejvyšší úroveň od září 2011. Ve své zprávě to dnes uvedla Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO).

Souhrnný index, který sleduje ceny obilovin, rostlinných olejů, mléčných výrobků, masa a cukru na mezinárodních trzích, se meziměsíčně zvýšil o 4,8 procenta na 127,1 bodu. V meziročním srovnání vzrostl dokonce o 39,7 procenta.

Index cen obilovin v květnu meziměsíčně vzrostl o šest procent. FAO nicméně předpovídá, že globální produkce obilovin se v letošním roce zvýší o 1,9 procenta na téměř 2,821 miliardy tun. To by znamenalo rekord.

Index cen rostlinných olejů se meziměsíčně zvýšil o 7,8 procenta, přispělo k tomu zejména zdražování palmových, sójových a řepkových olejů. Index cen cukru stoupl o 6,8 procenta, především kvůli zpoždění při sklizni a obavám z poklesu výnosů plodin v Brazílii, která je největším vývozcem cukru na světě.

Index cen masa se v květnu zvýšil o 2,2 procenta, vzhůru ho tlačí rychlejší tempo dovozu do Číny a dalších východoasijských zemí. Cenový index pro mléčné výrobky vzrostl 1,8 procenta, uvedla FAO.

ZDROJ: PK ČR

Rada Evropské unie: Potřeba podpory zemědělských odvětví postižených nedávnými mrazy: Prohlášení Francie, Řecka a Itálie k výše uvedenému tématu, týkající se bodu "Jiné záležitosti" na zasedání Rady ("Zemědělství a rybolov") dne 26. a 27. května 2021.

V posledním březnovém a prvním dubnovém týdnu se po několika týdnech mírného počasí vyskytly ve Francii, Řecku a Itálii mimořádné mrazy. Tato nepříznivá kombinace faktorů má

obrovské přímé i nepřímé dopady na zemědělskou produkci v našich zemích. Přestože hodnocení ještě nejsou dokončena, první předběžné odhady ukazují na nebyvalé škody: to platí zejména pro odvětví vína, ovoce a zeleniny. Kromě toho se očekává, že škody budou mít následně významný dopad na zpracovatelský průmysl a nevyhnutelně i na vývozní činnosti.

Považujeme za nezbytné, aby Evropská unie projevila solidaritu také zemědělcům, kteří přišli o velkou část, v některých případech o celou úrodu.

To znamená, že pro vinařský sektor, který byl již silně zasažen důsledky pandemie COVID-19, jež ještě zhoršila ránu uštědřenou cly zavedenými Spojenými státy. Události spojené s mrazy představují další zátěž pro již tak oslabený hospodářský sektor.

Vyzýváme k mobilizaci článku 221 nařízení o jednotné společné organizaci trhu (SOT), abychom zmírnili následky pro zemědělce. Tento článek již byl použit při výjimečných událostech, například v roce 2018 v Pobaltí: to je důkazem, že právní základ pro zásah Evropské unie existuje a může být využit.

Bude rovněž zapotřebí vnitrostátní pomoc, aby se zemědělcům rychle poskytla podpora. Budeme potřebovat, aby nám Komise rychle umožnila tuto pomoc poskytnout, ať už prostřednictvím článku 221 jednotné společné organizace trhů nebo režimů státní pomoci.

Přestože se očekává, že tyto a podobné události, které přímo souvisejí se změnou klimatu, budou v blízké budoucnosti stále častější a intenzivnější ohrožovat zemědělský sektor, musíme na evropské úrovni naléhavě projednat životaschopné a do budoucna perspektivní mechanismy, které by naše zemědělce a výrobce lépe chránily a podporovaly.

V této souvislosti by zajímavým řešením pro posílení nástrojů řízení rizik mohla být navrhovaná změna čl. 70 odst. 8, jejímž cílem je umožnit těm členským státům, které si to přejí, zaměřit malou část přímých plateb, jež jsou k dispozici každému členskému státu, na vytvoření záchranné sítě pro všechny zemědělské podniky, a to v případě katastrofických událostí.

Zemědělci v oblastech poškozených mrazem potřebují výraznou pomoc. Během pandemie se podíleli na zajištění zásobování evropských občanů potravinami v těžkých časech. Nyní je čas projev jim solidaritu a ukázat, že Evropská

unie stojí při nich, aby čelila této nepříznivé události. (kráceno)

Strategie Farm to Fork

Země mimo EU důrazně odmítají tlak na posílení celosvětových standardů udržitelnosti prostřednictvím evropské strategie Farm to Fork, podle Evropské komise budou muset plnit cíl redukce 50 % pesticidů pouze evropští zemědělci, nikoli zemědělci ze třetích zemí. Evropská komise v květnu loňského roku předložila strategii Farm to Fork, která má za cíl přesun k udržitelným potravinovým systémům nejen v EU, ale v ideálním případě i v celosvětovém měřítku. Evropská komise ke strategii zatím nezveřejnila žádné dopadové studie, studie amerického ministerstva zemědělství ale předpokládá, že pokud by došlo k celosvětové implementaci cílů strategie, navýšil by se počet osob, které budou vystaveny nedostatku potravin, až o 185 milionů. Řada zemí mimo EU proto implementaci Farm to Fork striktně odmítá, přístup EU některé třetí země označily za příliš dominantní, nátlakový, podlamující suverenitu třetích zemí. Proti strategii vystoupila i řada organizací, které zajišťují obchod s některými komoditami mezi EU a třetími zeměmi. Zástupce Evropské komise – generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost uvedl, že cíl redukce 50 % používaných pesticidů bude platit pouze pro evropské zemědělce, nikoli pro zemědělce ze třetích zemí. Třetí země, včetně například zemí afrických, budou podle zástupce Evropské komise i nadále oprávněny žádat EU o využívání takzvané importní tolerance s cílem zajistit, aby producenti v těchto zemích i nadále mohli používat pesticidy, které v EU budou zakázány. Podle Komise je tento krok možné ospravedlnit odlišnou mírou rizika, kterou ve třetích zemích způsobují škůdci, i rozdílnými klimatickými podmínkami.

ZPRAVODAJ PK ČR 23/2021

Potraviny obsahující laboratorně vypěstované maso by podle europoslanců měly být řádně značeny, v obchodech by pro ně mělo být speciálně vyčleněné místo

Členové Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova diskutují i o pravidlech pro uvádění na trh potravin, které obsahují laboratorně vypěstované maso. Podle francouzské europoslankyně Ire- ▶

ne Tolleret (Renew) by potraviny, které obsahují laboratorní maso, měly být jasně označovány, a v obchodech by pro ně mělo být vyčleněno speciální místo, oddělen od tradičních masných produktů. Europoslankyně Anne Sander (EPP, FR) nicméně vyjádřila obavu z toho, zda je možné vnímat laboratorně vypěstované maso jako vysoce kvalitní environmentálně příznivý potravinářský výrobek, a požádala Komisi o poskytnutí většího množství informací v tomto kontextu.

ZPRAVODAJ PK ČR 17/2021

Maso vypěstované v laboratořích by se mohlo objevit na evropském trhu již do tří let

Maso vypěstované v laboratořích by se mohlo objevit na evropském trhu již do tří let, shodli se na tom zástupci Peace of Meat, biologicko-technologické firmy. Laboratorně vypěstované maso a tuk jako nové potraviny musí ještě projít procesem schvalování v Evropském úřadě pro bezpečnost potravin (EFSA), který potrvá minimálně 18 měsíců. Peace of Meat podá první žádost o schválení již ve třetím čtvrtletí tohoto roku.

ZPRAVODAJ PK ČR 19/2021

Sektor laboratorně pěstovaného masa by mohl v roce 2028 dosáhnout tržní hodnoty 352 milionů dolarů

Sektor laboratorně pěstovaného masa se rapidně rozrůstá, jeho tržní hodnota by mohla v roce 2028 dosáhnout až 352 milionů dolarů, což by představovalo roční míru růstu 14,9 % v příštích sedmi letech. Laboratoře již cílí na výrobu dalších produktů včetně krutího masa a tuku, býčího masa, či jehněčího masa. Tým Univerzity v Cambridge v současné době pracuje na projektu „Renaissance Farm“, který by umožnil zainteresovaným spotřebitelům pěstovat si své vlastní maso, čímž by došlo ke snížení jejich nákladů na potraviny až o 18 % a emisní stopy až o 95 %.

ZPRAVODAJ PK ČR 24/2021

RUSKO počítá s růstem spotřeby rostlinných alternativ masa a mléka

Prognózy počítají s růstem spotřeby rostlinných alternativ masa a mléka.

Aktuálně se v Rusku jedná o okrajovou záležitost, ale v roce 2025 by spotřeba náhražek masa mohla dosáhnout jednoho kilogramu na člověka za rok, někteří experti uvádí dokonce i dva kilogramy. Takový růst ale bude možný jen za předpokladu, že cena masa a jeho alternativ se bude vyrovnávat. Aktuálně jsou rostlinné alternativy 1,5–2,5 krát dražší než maso, což poptávku velmi ovlivňuje. Většina spotřebitelů tak preferuje jako zdroj bílkovin tradiční maso za nižší cenu.

Svou skupinku zákazníků si tyto produkty na ruském trhu ale již našly. Největší poptávka je mezi mladými lidmi žijícími ve velkých městech, jejichž motivací často bývá odpovědný vztah k přírodě a klimatickým změnám. Podle údajů společnosti Nielsen v roce 2020 vyrostla spotřeba rostlinných alternativ masa v Rusku o 36 % v peněžním vyjádření a o 38 % v objemovém vyjádření. Na ruském trhu jsou aktuálně představeny domácí produkty i zahraniční.

V případě rostlinných alternativ mléka se očekává růst ještě mnohem větší. Jednak jsou rostlinná „mléka“ již několik let poměrně široce dostupná v ruských obchodních řetězcích a také nabízí široký výběr. V Rusku patří mezi nejpopulárnější „mléka“ ovesná, pohanková, ořechová či kokosová. Důležitým impulsem pro růst bude také správný marketing a zvyšování povědomí o produktech; již nyní jsou mléčné alternativy mnohem známější než ty „masové“. Důležitým faktorem bude také to, že rostlinné alternativy mléka stále častěji řada spotřebitelů vyhledává ze zdravotních důvodů.

Hlavním hráčem mezi rostlinnými mléky v Rusku je značka „Nemoloko“, dále pak produkty firem Alpro, Aroy-D (kokosové mléko z Thajska), „Zdorovoye menu“ nebo Green milk firmy „Sojuzpišeprom“. V segmentu rostlinných „mlék“ v 90 % dominuje domácí ruská výroba.

NIKOLA HRUŠKOVÁ, ZEMĚDĚLSKÁ

DIPLOMATKA, VELVYSLANECTVÍ ČR

V MOSKVĚ, NIKOLA_HRUSKOVA@MZV.CZ

Německá ministryně zemědělství nadále podporuje zvýšení daně z přidané hodnoty na maso s cílem získání prostředků na posílení welfare zvířat

Německá ministryně zemědělství Julia Klöcknerová (CDU) se v uplynulém

týdnu v rozhovoru pro týdeník Spiegel opětovně vyslovila pro zdražení masa prostřednictvím zvýšení daně z přidané hodnoty (DPH). Německo v souvislosti s plánem na posílení dobrých životních podmínek zvířat navrhuje získat prostředky na financování buď prostřednictvím speciální daně z lepších životních podmínek, nebo zvýšením daně z přidané hodnoty (DPH) u masa a masných výrobků. Producenti masných výrobků ale vyjádřili obavy, že by zvýšením DPH mohlo dojít ke zdražení surovin, které jsou produkovány v souladu s nejvyššími environmentálními standardy, a jejichž cena je již nyní oproti běžnému masu vysoká.

ZPRAVODAJ PK ČR 24/2021

JAPONSKO – Nová nutriční strategie omezuje sůl v potravinách

Japonský potravinářský gigant Ajinomoto zveřejnil zprávu o nové nutriční strategii pro asijský region. Ta se zaměřuje na redukci množství soli v jídle a jejím nahrazením takzvanou pátou chutí umami. Ajinomoto je japonská potravinářská společnost, která vyrábí koření, glutamát, mražené potraviny, nápoje, sladidla, aminokyseliny a léčiva. Své výrobky prodává ve 130 zemích, v supermarketech i pouličních stáncích.

Umami je "pátá chuť", objevená po čtyřech základních chutích, sladké, slané, kyselé a hořké. Umami se dá přeložit jako "lahodná". Objevena byla v roce 1908, kdy japonský vědec K. Ikeda identifikoval glutamát jako aminokyselinu, která dává kombu – druhu řasy – svou umami příchuť. Vzhledem k tomu, že glutamát je jedním ze stavebních kamenů bílkovin a peptidů, udržuje fungování těla a napomáhá trávení bílkovin.

Celosvětově se příjem soli u dospělého člověka pohybuje mezi 9 a 12 gramy denně, což dvojnásobně převyšuje denní dávku ve výši 5 gramů doporučených Světovou zdravotnickou organizací (WHO). V Japonsku je průměrná denní spotřeba soli na horní hranici, tedy 12 gramů. Vysoká spotřeba soli představuje dle vědeckých studií významné zdravotní riziko, protože může vést k vysokému krevnímu tlaku, srdečním onemocněním a mozkové mrtvici, což je jedna z nejčastějších příčin úmrtí na světě. OSN spolupracuje s členskými státy WHO nejen na odstranění podvýživy, ale i na poklesu příjmu solí populace ▶

s cílem snížit jej o 30 % do roku 2025. A jelikož státy řeší potřebu podporovat vyváženou stravu, společnost Ajinomoto chce přispět ke snížení obsahu spotřeby soli pomocí unikátní technologie založené na aminokyselinách a schopnosti přidat chuť umami do jídla. Tím může být obsah soli výrazně snížen, aniž by jídlo ztratilo chuť.

Předchozí výzkumy ukázaly, že takzvaný MSG – zdroj umami chutě – může být použit k vylepšení chuti jídla a zároveň ke snížení obsahu soli o 30 %, protože MSG má o 2/3 nižší obsah sodíku v porovnání se solí. Ačkoliv většina dosud vyvinutých metod a produktů je zaměřena čistě na japonský trh, cílem společnosti je dostat se do ostatních zemí regionu Asie. Důraz je také kladen na to, aby se se změnou technologie a přísad nezměnila chuť a dostupnost produktu. (kráceno)

IRENA LEOPOLDOVÁ, ZEMĚDĚLSKÝ

**DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V TOKIU,
IRENA_LEOPOLDOVA@MZV.CZ**

Z informací AREV o nových genomických technikách za květen

Zpráva Zelených (1. 5. 2021)

Zelení v Evropském parlamentu zveřejnili zprávu o nových genomických technikách. Ve svém stanovisku argumentují, že editace genů musí být považována za genové inženýrství a nikoliv za šlechtění, že není přesná a může způsobit nepředvídatelné chyby a že způsobuje změny, které se liší od těch, které se vyskytují v přírodě. Uvádějí také, že geneticky upravené produkty jsou zjistitelné a že vzhledem k tomu, že techniky vlastní a kontrolují velké společnosti, brání malým společnostem v přístupu na trh. Z těchto důvodů vyzývají ke srovnávacím studiím analyzujícím četnost spontánních a indukovaných necílových mutací. Trvají na tom, že je důležité zaručit sledovatelnost těchto produktů, bez níž by semenářské společnosti, výrobci a spotřebitelé nemohli vědět, zda vyrábějí a konzumují GMO.

Jak by se Zelení mohli stát klíčovými organizacemi v debatě EU o nových genomických technikách (11. 5. 2021)

Německá strana Zelených se staví proti využívání nových šlechtitelských technik v zemědělství, nicméně současná spolková vláda v čele s ministryní zemědělství Klocknerovou tyto techniky podporuje. Předpokládá se, že v září 2021 ve spolko-

vých volbách získají Zelení velké procento preferencí, pokud se tak stane, mohl by se postoj Německa k návrhům NGT změnit. Na rozdíl od Klocknerové Zelení zastávají názor, že NGT by měly být i nadále regulovány jako GMO: „jelikož nové nástroje pro úpravu genů jsou mnohem účinnější než všechny dosavadní, vyzýváme k zachování přísných schvalovacích postupů včetně hodnocení rizik a označování geneticky modifikovaných produktů v souladu s principem předběžné opatrnosti“, uvedl mluvčí Zelených v německém parlamentu. Navzdory historickému postoji k NGT projeví někteří členové strany otevřenost vůči posuzování těchto technologií „kriticky, ale konstruktivně“ vzhledem k tomu, že „mohou přispět k udržitelnějšímu zemědělství a k ochraně klimatu“, uvedla Anna Christmannová ze Zelených.

Studie odhaluje nedostatky v právních předpisech EU týkajících se osiv (11. 5. 2021)

Po studii Evropské komise o možnosti obnovení právního rámce pro produkci a uvádění na trh rozmnožovacího materiálu rostlin. EK došla k závěru, že stávající právní předpisy nejsou koherentní a způsobují narušení hospodářské souměry v důsledku rozdílných prováděcích opatření v členských státech. Nařízení ztěžuje zavádění zjednodušených požadavků a administrativní zátěž je příliš velká, což ztěžuje pokrok v oblasti udržitelnosti. Celkově studie dochází k závěru, že stávající nařízení by mohlo představovat překážky na trhu pro nové výrobky a zpomalit zlepšení v oblasti registrace a certifikace.

Bádensko-Württembersko bez GMO (12. 5. 2021)

V koaliční dohodě v rámci politické aliance vládnoucí v německé spolkové zemi Bádensko-Württembersko si její vláda stanovila cíl zůstat zcela bez GMO při pěstování rostlin a chovu zvířat kvůli ekologickým a zdravotním rizikům, která podle zemské vlády ještě musí být dostatečně prozkoumána. Kromě toho se také zasazuje o přísnější a komplexnější označování a kontrolu geneticky modifikovaných potravin a krmiv na úrovni EU a na národní úrovni.

Timmermans opět zklamal Thunbergovou (17. 5. 2021)

Během telefonátu mezi místopředsedou Komise Timmermansem a mladými aktivisty v čele se Švédkou Gretou

Thunbergovou jim nizozemský politik řekl, že nemá dostatečnou politickou podporu pro stažení návrhu Komise o SZP, a zároveň uznal, že pravděpodobný výsledek je "daleko od dokonalosti". Thunbergová ho obvinila, že "ke klimatické krizi nepřistupuje jako ke krizi", ale zároveň uvedla, že "víme, že změny neprijdou zevnitř. Změny přijdou, až bude existovat dostatečné veřejné mínění, až si to dostatečný počet lidí uvědomí a bude prosazovat změny".

Výzva nevládních organizací (18. 5. 2021)

Ve společné výzvě vyzvaly vědecké, zemědělské, včelařské a ekologické organizace k obezřetnosti při nakládání s geneticky upravenými organismy pocházejícími z NGT, zejména po studii Komise, která otevírá možnost revize legislativního nastavení, neboť podle jejich názoru „by to znamenalo významné ohrožení ekosystémů, zemědělství a produkce potravin“. Připomínají institucím, že „všechny organismy, jejichž genom byl pozměněn pomocí nových GE, musí v současné době projít povinným schvalovacím procesem“, „navíc tato technologie často způsobuje nezamýšlené změny v genomu“, proto vyzývají k uplatnění zásady předběžné opatrnosti, mimo jiné s ohledem na možné „vážné poškození biologické rozmanitosti a riziko pro produkci potravin“.

Organizace COPA-COGECA a EUROSEED naléhavě požadují pravidla týkající se NGT (20. 5. 2021)

Generální tajemníci COPA-COGECA a EUROSEED napsali dopis ministrům zemědělství a komisaři pro zdraví Kyriakidesovi, v němž naléhavě žádají o přijetí opatření k vytvoření nového a aktualizovaného právního rámce pro nové genomické techniky. Zdůrazňují, že nové odrůdy mají „lepší odolnost proti plísňím, lepší uhlíkovou stopu, vyšší výnosy a využití živin, vyšší obsah bílkovin, nižší potřebu dusíku a mnoho dalších výkonnostních vlastností, které mohou a musí být součástí dosahování cílů stanovených v rámci Zelené dohody EU o udržitelnosti“. V závěru vyzývají k „rychlým, konstruktivním a praktickým opatřením, která EU poskytnou diferencovanější, a tedy prakticky proveditelný právní rámec“.

Rada EU „zemědělství“ o studii NGT (26. 5. 2021)

Během zasedání ministrů zemědělství byla pozornost věnována také stu- ▶

dii o nových genomických technikách, kterou Komise zveřejnila v dubnu 2021. Obecně souhlasili se závěry studie, zejména s potřebou řešit právní nejistotu a přizpůsobit stávající právní předpisy tak, aby zohledňovaly vědeckotechnický pokrok.

Stanovisko Přátel Země k postoji Rady k NGT (27. 5. 2021)

Nevládní organizace Friends of Earth Europe se vyjádřila k jednání v Radě EU o studii Komise o právním rámci NGT a uvedla, že „ministři zemědělství a zbytek EU musí přestat plýtvat časem a prostředky na hledání mezer, které by umožnily protlačit na naše pole a talíře nové, netestované GMO bez jakýchkoli bezpečnostních protokolů. To poslední, co potřebujeme, je řada patentovaných plodin určených k podpoře průmyslového zemědělského systému, který by se rozhodující činitelé EU měli snažit odstranit“. Přátelé Země Evropa vyzývají orgány EU, aby potvrdily rozhodnutí Soudního dvora EU z roku 2018.

AREV/AYNARD/5. 6. 2021/JS

Švýcaři v referendu odmítli trojici ekologických zákonů

13. 6. 2021 – ČTK – Švýcaři v dnešním referendu odmítli trojici návrhů z oblasti životního prostředí, včetně nového zákona o emisích oxidu uhličitého a zákazu umělých pesticidů. Naopak souhlas vyjádřili s protiteroristickým zákonem, který dává policii větší pravomoci pro nakládání s lidmi podezřelými z terorismu, a s covidovým zákonem, který dává vládě více pravomocí pro boj s pandemií, uvedla agentur Reuters.

Proti zákazu umělých pesticidů se vyjádřilo 61 procent voličů. Kdyby zá-

kaz prošel, stalo by se Švýcarsko teprve druhou zemí na světě, která k tomu přistoupila. Záměr hospodařit stoprocentně bio oznámil před několika lety Bhútán. Ve Švýcarsku má sídlo firma Syngenta, jeden z největších výrobců přípravků na ochranu rostlin, kterou v roce 2017 koupil čínský gigant ChemChina, upozornila agentura AFP. Stejným poměrem byl zamítnut také návrh na poskytování dotací pouze zemědělcům, kteří se vyhýbají chemickým hnojivům.

Těsným poměrem 51,6 procenta byl zamítnut nový zákon o emisích oxidu uhličitému. Výsledek je porážkou švýcarské vlády, která nový zákon zahrnující opatření jako zvýšení příplatku na pohonné hmoty pro auta nebo zavedení poplatku na letenky, podporovala. Zákon měl pomoci ke snížení emisí podle pařížské dohody o změně klimatu. Podle ministryně životního prostředí Simonetty Sommarugaové bude nyní splnění cíle na snížení emisí do roku 2030 na polovinu úrovně z roku 1990 pro Švýcarsko velmi obtížné. Do roku 2050 se má země stát čistě emisně neutrální.

S většími pravomocemi pro policii v boji proti terorismu souhlasilo 57 procent voličů. Policie tak bude moci vytipované lidi starší 12 let lépe sledovat, omezit jejich pohyb a přimět je chodit na výslechy. Švýcaři s návrhem zákona souhlasili i přesto, že před ním varovala OSN a Organizace na ochranu lidských práv Amnesty International.

Zhruba 61 procent voličů pak souhlasilo s covidovým zákonem, který dává vládě více pravomocí pro boj s pandemií a umožňuje finanční podporu podniků v době pandemie.

Švýcarsko je známé jako země přímé demokracie. Volební účast v referendech konaných čtyřikrát do roka bývá často

pod 50 procenty. Oprávněných voličů je zhruba 5,4 milionu.

WWW.AKCR.CZ/16. 6. 2021

AREV vítá dohodu o clech mezi EU a Spojenými státy

Evropská unie a Spojené státy se v úterý 15. června 2021 dohodly na trvalém ukončení konfliktu, který je postavil proti sobě kvůli pomoci společnostem Boeing a Airbus. Po čtyřměsíčním příměří ohledně obchodních sankcí se rozhodly pro prodloužení pozastavení o pět let. „Ukončujeme tak nejdelší obchodní spor v historii WTO,“ uvedla Ursula von der Leyenová.

Ztráty vinařského sektoru však nebyly kompenzovány a narůstají v souvislosti s dopady COVID, brexitu a klimatických změn, jako jsou jarní mrazy.

Spor o dotace do leteckého sektoru vedl k nevyváženým vzájemným sankcím. Poté, co WTO povolila Washingtonu uvalit cla na evropský dovoz v hodnotě 7,5 miliardy dolarů, učinila totéž vůči EU pouze na dovoz z USA v hodnotě 4 miliard dolarů. Výrobci vína byli ve skutečnosti postiženi 25 % vývozní daní, což pro odvětví znamenalo ztrátu příjmů odhadovanou na 1,6 miliardy eur ročně. Zdaněny byly i další evropské zemědělské produkty, například některé italské sýry a španělský olivový olej.

Na americké straně je toto utužování transatlantických vztahů také výsledkem snahy společně se postavit Číně. Joe Biden vidí dohodu mezi Airbusem a Boeingem takto: „Dohodli jsme se, že budeme spolupracovat, abychom zpochybnili a potlačili neobchodní praktiky Číny v tomto odvětví, které čínským společnostem poskytují nespravedlivou výhodu,“ řekl.

TISKOVÁ ZPRÁVA AREV/16. 6. 2021/JS (KRÁCENO)